

Succubus

Honoré de
Balzac

SUCCUBUS, ANEB,
BĚS SVIŇAVÝ
ŽENSKÝ

HONORÉ DE BALZAC

eknizky.sk

Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský © eknizky.sk. All Rights Reserved, except where otherwise noted.

Obsah

1. CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ ŽENSKÝ 1
2. KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU 29
3. KTERAK JEST UČINIL SUCCUBUS, BY VYSSÁL DUŠI STARÉHO SOUDCI, A CO JEST POŠLO Z TOHO ROZNÍCENÍ ĎÁBELNÉHO 51
4. KTERAK SEBOU ZMÍTALA TAK ČILE MOUŘÍNKA Z HORKÉ ULÍČKY, ŽE TOLIKO S VELIKOU NESNÁZÍ MOHLA BÝTI ZA ŽIVA SPÁLENA A UPEČENA NA VZDORY PEKLU 65

Psáno v měsíci máji léta Páně 1360 na způsob kšafftu.

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ ŽENSKÝ

LÉTA PÁNA A SPASITELE NAŠEHO JEZU Krista narození tisícího dvou stého sedmdesátého a prvního já, Hieronymus Cornille, rozhřešující kardinál, z poručení pánů kanovníků tourské katedrály svátého Vavřince vyhlášený a investirovaný za církevního soudci, uradiv se o to s monseigneurem Yohanem de Monsoreau, arcibiskupem, obeslal jsem na stížnosti a nářky obyvatel tohoto města, jichžto supplikací dále bude přiložena, některé muže urozené, měšťany i lidi poddané, by se přede mnou postavili k výsledku.

Kteřížto vypověděli a vyznali, jak následuje, o nešlechetných skutcích běsa aneb daemona, jenž jest podezřelý v tom, že na se vzal tvářnost ženy, krutě souží a moří duše naší diecése a tohoto času přivřen jest šatlavním vězením naší velebné a důstojné kapituly tourské. A tu, bychom poznali pravdivost řečených stížností, započali jsme jedenáctého decembris, jinak v pondělí po slavném Početí Marye Panny, po mši svaté tento výslech, bychom

2 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

výpovědi jednoho každého oznámili vejš dotčenému daemonovi a vyslechli a examinirovali ho o skutcích, z nichžto jest nařčen, a soudili ho napotom vedle zákonů, vydaných a vyhlášených contra daemonios.

Tohoto výslechu nápomocen mi byl co písař Vilím Tournebousche, rubricator naší kapituly, muž učený a moudrý.

První se před nás dal najiti Jan, zvaný Tortebras, měštěnin tourský, s přivolením milostivé vrchnosti své krčmář v hospodě U čápa na Mostním plácku, kterýžto přísahal na spasení své duše a s rukou na svatých Evanděličích, že nevysloví ničeho jiného, než co on sám jest očima svýma spatřil neb ušima svýma slyšel. Potom oznámil a řekl, jakož následuje:

To oznamuji, že as dvě léta před svatým Jánem, kdy jsou páleny ohně radosti, šlechtic jeden, zprvu mně nepovědomý, než na jisto poddaný našeho pana krále a navracující se z Svaté Země, přišel jest ke mně a žádal, bych jemu propůjčil venkovského domku neb lusthauzu, kterýžto jsem byl postavil v okršlku kapituly poblíž místa zvaného ohrada Svatoštěpánská, a já jsem mu jej ponechal na devět let za tři zlaté.

Do řečeného domu usadil výše jmenovaný pán svou krásnou milostničku, kterážto měla tvářnost, formu a křtalt ženy, oděné na cizí způsobu Sarracenek a Machometánek. Kteroužto nechtěl nikomu okázati, aniž dopouštěl přibližovat! se k ní víceji nežli na dostřeleni z luku. Než proto předce vlastníma očima svýma viděl jsem na ní

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ ŽENSKÝ 3

odivné peří na hlavě, neobyklou pleť, jaká nikdež spatřina býti nemůže, a oči víceji ohňové, nežli umím vypověděti, z nichžto vycházel plamen pekelný.

Ježto pak rytíř, dnes již umrlý, smrtí hrozil jednomu každému, kdo by kol! chtěl špehovati, co se v domě děje, pro veliký strach jsem mu z ouplna ponechal řečeného domu a až po dnešní den jsem v tejnosti své duše choval některá zdání svá a pochybnosti o skryté potvornosti řečené jinozemkyně, jenž byla tak spanilá a náramně stkvoucí, že jak jsem živ neuhlídal jsem ženy k tomu podobné.

An pak všelikterací lidé již tehdá jistili, že prvé psaný rytíř jest dávno umrlý a že na nohou stojí toliko mocí některakých kouzlů, čarodějných traňků, d'ábelných zaklínání a čarů nadepsaného zlého ducha, jenžto se chtěl v podobě ženy usídliti v naší zemi, oznamuji o tom v pravdě, že jsem prvé řečeného pana rytíře vídal vždycky nad míru bledého, tak že jsem tvář jeho připodobnoval s voskem velikonoční svíce. A jak jest známo veškeré čeledi v hospodě U čápa, řečený rytíř nesen byl do země devátého dne po svém příchodu. Podlé slov jeho panoše umrlý pán líhal a smilně přebýval s řečenou mouřeninkou za celých sedm dní, zavřen jsa v mém domě, ni na krok od ni neodchážeje, kterězto strašlivé přiznání jsem od něho já sám slyšel na jeho smrtedlné posteli.

Někteří pravili toho času, že výše psaná d'ábelnice přivázala k sobě řečeného rytíře svými dlouhými vlasy, jenž prej nadány byly přirozenosti horkou, která vzbuzuje

4 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

v křesťanech pekelné ohně ve způsobě lásky a nutí je chlipně sebou zmítati tak dlouho, až jest duše jejich touto lopotou z těla vytržena a pro satana získána. Jáť však oznamuji a pravím, že ničeho takového jsem neviděl, leda že v řečeném umrlém rytíři, jenž, jakkoli zle zchřadlý a uvadlý byl a nemohl se již hejbat, proto předce znovu žádostiv byl jiti k své miličce, seznán byl pán de Bueil, kterýžto bojoval pod křížem protiv Turku a vedle slov některých obyvatel tohoto města zakouzlen byl a poseden skrže daemona aneb běsa, s nimž jest se shledal v azianských zemích damascenských nebo na místech jiných.

Nuž tedy propůjčil jsem domu svého svrchu psané neznámé ženě podlé artykulův a punktů v smluvném listu. Nic méně po žalostné smrti šlechtného pána de Bueil vsel jsem do svého domu, bych od řečené cizozemkyně přezvěděl, přeje-li sobě seděti dále v mém ložumentu. S velikou nesnází mě před ni uvedl odivný člověk, napoly nahý, celý černý, toliko s očima bílýma. Tehdy jsem spatřil řečenou mouřenínku v komořici, zářící zlatem a drahými kameny, osvětlenou bez Čísla množstvím světél, na azianském koberci, lehce oděnou a ležící s některakým jiným pánem, který také ztrácel již svou duši. Neměl jsem srdce nikterak dosti pevné, bych se jí díval, an oči její byly by mě za jisto svedly, bych s ní v tu chvíli vykonal ten skutek zlý. Hlas její již mě horce šimral vnitř břicha, naplňoval mi mozek a obluzoval duši. Slyšíc to, u velikém strachu z Boha a tolikéž z pekla s chvátáním jsem v náhle

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ ŽENSKÝ 5

ušel přeč, ponechávaje jí svého domu, jak dlouho bude chtítí jej držeti: tak nebezpečné bylo videti tu mouřínskou tvář, z nížto sršal ďábelný žár, jakož i nohu její, menší, než je opravdivé ženě přivoleno míti, a slyšeti její hlas, kterýžto se zavrtával v srdce. A od toho dne jsem již nikdá nev kročil do toho domu pro veliký strach z pekla. A toto všecko, což jsem z počátku a až i posavad mluvil, jináče není nežli všeckno pravda.

Před řečeného Tortebrase jsme tehdy přivedli jistého Člověka habešského, aithiopského neb nubianského, jenž Černý od hlavy k patám zbaven byl oněch věcí mužských, jimižto bývá opatřen každý pořádný křesťan. Kterýžto s velikým naříkáním setrval v mlčení svém, i když byl několikráte mučen a trápen, prokázav tak, že nezná řeči našich krajin. A svrchu psaný Tortebras poznal, že řečený kacírský Aithiop býval v jeho domě spolu s řečeným daemon- ským duchem ženským a jest podezřelý, že napomáhal při kouzlech a čářích svrchu psané lotryně.

I vyznal jest řečený Tortebras svou pevnou víru katoličskou a oznámil, že neví ničeho více leda pověsti některakové, jenž známy jsou všem a kterých nikterak nebyl svědkem, an jest o nich toliko slyšel.

Napotom, byv k tomu obeslán, přistoupil Matouš, jenž Troula slove, člověk robotný na zboží Svatoštěpánském. Kterýžto když byl přísáhl na svatá Evandělía, že v této při bude mluvití pravdu, vyznal nám, že povždy vídal náramné světlo v ložumentu řečené cizé ženy, slychal přemnohý škřekavý smích dábelný za dnů a

6 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

těž i noci svátečných a postních, ze jména ve dnech Svátého týdne a Vánočních, jako kdyby bez čísla množství lidí bylo v tom příbytku. Víceji pověděl a vyznal, že viděl v oknech řečeného luthauzu zelené byliny všelikteraké podoby, znamenitě vyrostlé v zimě, zvláště pak rříže, za času mrazu, jakož i jiné věci, jimžto jest potřebí velikého tepla. Ale však nad tím se nikterak neužasl, neb řečená jinozemkyně pálila tak silně a mocně, že, když se k vícerou procházela podlí jeho zídky, nazejtří míval saláty vyrostlé a ne jednou již toliko pouhým doteknutím své suknice vhnála mízu do stromfiv a uspíšila rašení. Na konec vyznal řečený Troula, že neví ničeho více, an těžce pracuje od Božího rána a spát chodívá s kurami.

Poté na ženu řečeného Trouly po učiněné přísaze skrze nás otázka dána, co jest jí povědomo o této při. Kterážto jest se spěchovala vyznati nětco jiného než toliko chvály řečené jinozemkyně, neb od časův jejího příchodu manžel její Matouš byl [prej] na ni o mnoho laskavější a milovnější, an [prej] sousedství té dobré ženy rozlévá do povětří lásku rovně jako slunce paprsky své. A jiné takové marnomluvné blebty, jichž tuto dotknouti za potřebné být! neuznáváme.

Prvé psanému Troulovi a ženě jeho okázali jsme řečeného Aithiopa neznámého: vídali ho v zahradách toho domu a za jisto oznámili, že řečený běs ženský ho za služebníka svého při sobě měl.

Na třetím místě puštěn byl do soudní komory messire Harduin V., pán de Maillé, kterýžto k uctivé žádosti naší,

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ ŽENSKÝ 7

aby vyznal svatou víru katoličskou, dal odpověď, že tak chce rád učiniti, a nad to duši svou rytířskou spečetil, že ničeho jiného nebude mluviti, nežli co sám očima svýma spatřil a viděl.

Tehdy oznámil a řekl, že poznal ve vojště křížáků daemona aneb běsa prvé dotčeného. Napotom v městě Damašku viděl nebožce pana de Bueil, kterak pro ni klá v turneji, aby on sám jedinký byl jejím držitelem a pánem. Svrchu řečená běsnice aneb daemonská ženka povětrná náležela při tom času siru Bohumírovi, pánu de Roche-Pozay, kterýžto říkal, že jest si ji přivedl z tourského kraje, jakž koli byla Sarracenka. Nad čímž jsou se iránsťi páni rytíři nad míru užasli rovně jako též nad její lepou krásou, jenž byla působila veliký ryk a tumult a bez čísla mnohé pohoršlivé nepořádky a svády v táboře. Na cestě byla ta mladička příčinou mnohého mordu krvoucího, neb Roche-Pozay zabil juž několikonácte křížových rytířův, jenž jsou ji chtěli míti než toliko pro sebe, an vedle slov některých pánů, jimžto byla v tejnosti přivolila k tomu skutku těla, poskytovala blažení k žádnému jinému nepodobné. Ale však v posléze sire de Bueil, připraviv o hrdlo pana de Roche-Pozay, stal se pánem a držitelem té vražedné pošvy a vsadil ji do kláštera neb harému po způsobu sarracenském. Předěšlého Času ji na těch jejích pangetích a kvasech vídali a slýchali tlachati a šplechtati přemnohými jazyky zámořskými, arabsky, gréčsky, latině, mouřínsky a nad to vejš Irančsky jako zřídka koho z těch, jenž jsou nejlépeji znali frančské jazyky v křesťanském

8 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

vojsku. Z čehož posla ta víra, že jest to dívka z míry mnoho daemonická.

Více vyznal řečený sire Harduin a řekl, že on sám pro ni v Svaté Zemi neklál, a to nikterak z ostrachu, nezájmu neb některaké jiné takové příčiny. Podlé jeho zdání mu takové stěští dáno bylo proto, že při sobě nosil kousek pravého Svatého Kříže. Krom toho měl pro své potěšení znamenitou paní ze země gréčské, kterážto ho zachraňovala před tím nebezpečenstvím, neb vyssávala z něho ráno i večer z gruntu všecky substance lásky, neponechávajíc mu v srdci aniž kde jinde ničeho pro jiné ženy.

A za jisté nám jistil řečený pán, že žena sedící v Tortebrasově luthauzu v jistotě jest nahoře psaná Sarracenska, přišlá z země Syrské, neb byl k ní pozván nočního času na hodokvas skrze mladého sira de Croixmare, jenž běh života svého dokonal sedmého dne potom. Paní de Croixmare, jeho máti, praví, že jest ho naskrze a do konce uničila řečená harapanna: obcování s ní zhubilo [prej] všeckny síly jeho ducha a bláznové třestilosti její rozchvátily jeho groše.

Napotom, když na něj — jakožto na muže plného uvážlivosti, moudrosti a vážnosti v tomto kraji — dotázka učiněna byla, co sobě myslí o nadepsané ženě, a když jsme ho napomenuli, aby ulehčil svědomí svému, an jde o případ převelice ohavný, o křesťanskou víru svatou a o spravedlivost Boží, řečený pán dal tuto odpověď:

Někteří ve vojště křížáků jsou prej mu říkali, že ta

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ ŽENSKÝ 9

běsnice ďábelná v svém panenství zůstává pro jednoho každého, kdo s ní líhá a na ní jezdí, a že za jisto ďábel v ní přistrojuje nové panenství pro každého jejího vrejře. A bez čísla jiných takových nekřesťanských blekotů a chlechetů uzraných proboštů z mokrého pole. Ale však jistá věc jest, že on, starý, letitý rytíř na sklonku života svého, nevědoucí již ničeho o tělestném rozkochání, nic méně jest se učil mladým mužem za té poslední večere, kterou jest ho pohostil sire de Croixmare. Hlas řečeného běsa v ženské tváři šel mu upřímo k srdci, prvé ještě nežli se vlil v uši, a vzbuzoval mu tělo a připravoval je k smilství tak palčivě, že všecken život z něho unikal místem, které má naopak život dávatí. Naposledy pak, nebýti cyprského vína, jímžto jest se sežral, aby si zkalil oči a padl pod lavici, jen aby již neviděl plamenných pohledů řečené ďábelské okatičky a nebyl k ní zapálen bolestnou milostí, byl by beze vší pochyby zmordoval a z světa sprovodil mladého Croixmara za tou příčinou, aby se aspoň jedinký krát mohl s tou nad člověčí přirození drážlivou mladičkou dopustiti skutku smilného a cizoložného, přikázáním Božím zapověděného. Později neopominul vyzpovídati se z tohoto a takového hovadného a sodomitského umyšlení. Poté odňal opěty na znamení z nebes mu dané manželce své řečenou relikvii Svatého Kříže a zůstával na své tvrzi. Než též i tam mu přes tu křesťanskou opatrnost řečený hlas ne jednou svrbí v mozku. A ráno mívá za časté v rozpomínce tu sviňavou běsnicí, chlípně palčivou co fakuli. An pak pohled řečené ďáblice jest horký, tak že ho

10 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

rozpaluje co mládence, ač jest již takměř návetchý dědek starý, a ježto ho to stojí výron přemnohých vzáctných životních šťáv, řečený pán nás požádal, bychom ho nesvedli v hromadu s často psanou královou tělestné lásky, jížto, není-li to běs a ďábel, Bůh otec sám povoliti ráčil neobyčnou moc a právo nad mužskými věcmi. Napotom odšel, když mu byly znovu čteny jeho výpovědi a když byl v svrchu psaném vyklestilém Aithiopovi seznal služebníka a páže řečené ženy.

Na místě čtvrtém, když jsme jemu ve jménu kapituly a našeho pána arcibiskupa přiřekli a připověděli, že nebude mučen, týrán aniž znepokojován v nižádné věci ni způsobě a že po této své výpovědi nebude víceji citirován a examinirován, poněvadž má některaké cesty obchodní, a když mu dále dáno bylo ujištění, že bude moci po dokonaném výslechu odjíti naskrze svobodně, předstoupil a postavil se před nás žid, jemuž jméno Salomon al Rastchild. Kterýžto přes bezčestnost osoby a zatvrdilé židovství své byl od nás slyšán za tou toliko příčinou, bychom zvěděli všeckno, co se dotýče hanebných mrzkých skutků daemona svrchu psaného. Ne* byl též řečený Salomon požádán o přísahu, an stojí mimo Církev naši Svatoú a jest od nás oddělen prolitou krví Pána a Spasitele našeho [trucidatus Salvator inter nos].

Otázán, pro kterou příčinu jest přišel bez zelené čepice na hlavě a bez kolečka žitého na zjevném místě kabátu, jak to prikazují ordonance církevní i královské, řečený al Rastchild obhajoval se patentem aneb listem

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ ŽENSKÝ 11

fedrovnim našeho pana krále, jakož i glejtem senešala tourského a poictouského.

Potomně oznámil řečený žid, že s ženou, jenž jest bydlem v domě krčmáře Tortebrase, učinil veliký handl neb obchod, prodal ji svícny zlaté o několika ramenech čistě tepaných, mísy z pozlaceného stříbra, korbelíky, drahými kameny, smaraky a rubíny ošlechtěné, a získal pro ni z Orientu drahně vzáctných suken, persiánské koberce, hedvábí a tenká plátna, krátce věci tak znamenité krásy, že nižádná křesťanská králová nemůže říci, že by byla tak dobře opatřena klejnoty a domovitými potřebami. Dále, že on sám na ni vyzískal tři sta tisíc liber za vzáctnosti, ježto je pro ni byl nakoupil, jako jsou květiny vzáctné indičské, papouškové, všelikterací ptáci odivní, kořeni, gréčská vína a dyamanty.

Otázán, zdali jest s ni kdy frajmarčil aneb obchodil o některaké potřeby kouzedlné, krev nemluvnátek, čarodějné knihy a summou věci, jenžto jich užívají čarodějné kouzedlné báby, a když jsme mu přivolili přiznati všeckno, aniž bude pro to kdy pronásledován nebo znepokojován, řečený al Rastchild přísahal jest na svou víru israheličskou, že tyto a takové frajmarky nikterak nedělá a že nižádného času nebyl takovým nešlechtným handlířem, mamoníkem, vechslířem a šantročníkem. Jeť [prej] věřitelem hojných přemocných pánův, jako jsou markýzové Montíerratští, král engličský, král cyprský a jeruzalemský, hrabě Provenčský, pánové Benátští a jiní urozeni v Němečsku. Má [prej] všelikteraké lodí kupečské

12 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

a koráby mořské, jenž chodí po vodě do Egipta pod ochranou žoldánovou a kupčí s vzácnými a znamenitými věcmi od zlata i od stříbra. Což [prej] ho za časté přivádí k nejvyššímu panu mincmajstrovi tourskému.

Více pak oznámil a pověděl, že má a drží nahoře psanou paní za tuze poctivou a počestnou, za ženu přirozenou, nejskvostnější a nejlíbeznější, jakou kdy spatřil. Že pro tu její pověst d'ábelného ducha, ponoukán k tomu fantast svou vrtkou a též i pro tu příčinu, že srdce a mysl svou všecku k té panně převelmi krásně přiložil, jedné noci, kdy byla co vdova bez muže, snažně zatoužil býti jí horlivým milovatelem. K Čemuž ona ráčila přivoliti.

Nuž, jakkoli po té těžké robotě noční kosti v něm chřestily za dlouhý čas a záda měl naskrze polámána, nikterak nepoznal na vlastní zkušenost, co jsou někteří pravili, totižto, kdo tam jednou upadl, již nikdy [prej] se odtavad nenavrátí a roztaví se tam jako olovo v tyglíku alchemysty.

Dále pak řečený Salomon, jemuž jsme vedle glejtu jeho ponechali svobodu, jakkoli toto jeho svědečství dokazuje spolky jeho s d'áblem, an se zdravou kůží ušel tam, kde všickni křesťané jsou podlehli, nabídl a předložil nám úmluvu stran řečeného běsa kouzedlného. Totižto: za řečenou zakouzlenou ženu, pakli ortelována bude, aby za živa spálena a zutracena byla, dá [prej] katedrální kapitule výkupné tak bohaté, že nejvyšší věž kostela svatého

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ ŽENSKÝ 13

Vavřince, nejčko rozestavěná, bude moci býti ustavena do konce.

Což jsme sobě poznamenali, aby o tom ve vhodný Čas rokováno bylo ve shromáždění slavné kapituly.

I odstoupil od nás řečený Salomon, nechťje říci a pověděti, kde jest toho Času bydlem, anobrž požádal, bychom jemu snesení slavné kapituly stran toho výkupného oznámili ráčili skrze žida tourského, jemuž jméno Tobias Nathaneus.

Pečenému židovi, prvé než odšel, okázán byl svrchu psaný afričský vyklestilý muž. Seznal v něm páže často řečeného ženského děsa. A řekl, že Sarracenové mají ten a takový zvyk, že klestí takto své otroky a svěřují jim potom ostříhání svých žen, a to podlé starodávního obyčeje, jakož se na tom spatřuje, co auctoři hystoričských zpráv rozpravují o Narsezovi, vojevůdci konstantinopolitánském, a jiných více.

Nazejtří po mši svaté obeslána byla a postavila se před nás vysoce urozená a slovutná pani, paní de Croixmare. Kterážto přisahala svou víru ve svatá Evandělía a oznámila nám, přemnoho slz vypouštějíc u veliké tesknosti, že uložila do hrobu syna svého nejstaršího, umrlého skrze nezřízené milování s tím ženským běsem. Muž ten šlechtný byl v stáří věku svého trímezcítma let, dokonane urostlý, mužný, silně fousovatý jako i jeho nebožtík pán otec. Než přes tuto svou mužnou sílu v devadesáti dnech pozvolně zbleděl skrze spolky své nešlechtné s řečeným succubem v Horké uličce, jak ho nazývá sprostný lid.

14 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

A nic [prej] neplatila její mateřinská auctorita na tohoto syna. Na konec, těchto posledních dnův, zdál se toliko nebohým vysechlým Červkem, jak je hospodyně nalézají v smetné skřínce, když komory vymetají. A nepřitrzně, pokavad ještě choditi mohl, klopotal ukracovati život svfj u té proklaté svodkyně a záhubkyně, stejně jak tam utrácel též i grošíky své. Napotom, když ležíc v ložci svém viděl přicházeti poslední hodinku, na tisíc later bil, stahromoval a sakramentoval, pohružky činil a všem, sestře své, bratrovi a také ji, mateři své, říkal nečíslná potupná slova. Kaplanovi se porouhal z úst v uši. Bohu, Stvořiteli svému, zle řekl mluvě, že jako proklatec umříti chce. Což všeckno z míry mnoho moutilo služebníky a čeled' celého rodu, kteřížto pro spasení jeho duše, aby ji ochránili před peklem, založili jsou dvě roční mše v katedrále. Potomně, aby mohl pochován býti do svaté země, rod pánů de Croixmare přislíbil a připověděl dávati kapitule po sto let vosk do kapel i do kostela v den Neděle květné.

Krom zlých slov, ježto jest je slyšel cti hodný dom Loys Pot, marmoustierský mnich, kterýžto dal se v jeho poslední hodině najiti u prvé psaného barona de Croixmare, řečená paní jistí, že nikdá neslyšela od umrlého syna svého nižádná slova, dotýkající se hanlivě daemona, jenžto jest ho do hrobu připravil.

I vzala od nás odpuštění vznešená a slovutná pani de Croixmare u velikém zamoucení a tesknosti.

Na šestém místě, byvši k tomu obeslána, byla před nás přivedena Jakubička, Kolomast zvaná, kuchometice,

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ
ŽENSKÝ 15

jenž po domích chodí kuchyně zametati a nádobí utíratí, tohoto času obyvatelkyně v Rybárnách. Když byla přísahala Pánu Bohu živému, kterýž jest stvořil nebe i zemi, moře a vseckny věci, že v té při nepoví ničeho, co by neměla za pravdivé, oznámila, jakož následuje:

Že totiž jednoho času, když přišla do kuchyně řečeného daemona, jehož se naskrze nic nelekala a nestrachovala, neb jest se pásával toliko na mužích, uhlídala v zahradě ženského běsa v stkvoucím rouchu, an se tam prochází po boku rytíře některakého, s nímžto se smála co žena člověčí a docela přirozená. V tom pak času tehdá v jistotě seznala v řečené běsnici mouřínku, jenžto jest ji do kláštera Matky Boží Esgrignolské dal a uvedl nebožník senešal tourský a poictouský messire Bruyn, urozený a statečný hrabě rochecorbonský. Kteroužto mouřínku jsou dávného času před osmnácti lety Egypťané ponechali a ostavili na místě zloupeného obrazu řezaného Matky Spasitele našeho blahoslaveného. Toho času tehdáž, jehož není pamětníka pro veliké zmatky, které tenkrátě byly v tourském kraji, před hranici, na níž měla spálena býti ohněm, ochránil a zachoval řečenou děvičku u věku as dvanácti let toliko křest svatý. Svrchu psaná nebožka senešalka a senešal byli tehda křestnými kmotry té d'ábelné panně. Jsouc za toho času tehdá prادلí v klášteře prvě psaném, Jakubička, jenž tu svědčí, světle se rozpomíná, kterak řečená Egypťanka dvacet měsíců poty, kdy jest k religionu katoličskému přistoupila, z kláštera ušla tak chytře a lestně, že se nikdá nepřezvědělo, kudy a kterak

16 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

vyvázla přeč. Všickni jsou se tenkrát domnívali, že za nápomoci daemona uletěla povětrím, an přese všeckno hledání nižádné stopy jejího útěku nalezeny nebyly v celém klášteře, kde každá věc ostala ve svém navyklém pořádku.

Když byl řečené kuchometici Kolomast zvané okázán afričský vyklestilý muž, pravila a řekla, že jest ho nikdá neviděla, ač na něho tuze zvědava byla, poněvadž byl ustanoven hlídati a ostríhati místa, kde všelikteraké nepravosti a nešlechtnosti hanebné činila prvé řečená mouřenínka s těmi, jež vyssávala tou jejich pípou.

Na sedmém místě byl před nás přiveden Hugo du Fou, syn urozeného pána de Bridoré. Kterýžto, maje věku svého teprve dvacet let, dán byl pod zárukou všeho jeho zboží do rukou svého pana otce a od něho byl předveden k tomuto soudu, aby byl po právu zasažen a usvědčen, že za pomoci několikonácte neznámých tovarišů špatných oblehl arcibiskupské a kapitulní vězení šatlavní a troufal sobě mařiti církevní spravedlivost, chtěje z vězení vylámati daemona aneb běsa, o něhož tato pře. Přes jeho zlou vůli veleli a kázali jsme řečenému Hugovi du Fou, aby nám pravdivě oznámil a vyznal, což by koli věděl o řečené běsníci, ďáblem smilství posedené, s nížto, jak jest obecně známo, častokráte činit! měl, napomenuvše ho, že běží o jeho spasení věčné a o život řečené nestudaté lovkyně a záhubkyně dobrých a šlechtných mládenčků a mužů. Kterýžto, když byl přísahal, vyznání učinil takové:

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ ŽENSKÝ 17

Přisahám při spasení svém věčném a při svatých Evanděliích, jenžto je mám tuto pod rukou, toto:

Ženu, podezíranou, že jest to daemon aneb běs zlý d'áblem poseděný, mám za anjela, za ženu dokonanou, a to na duši ještě víceji nežli na těle. Plná jest milostných něžností a subtylností. Živa jest u veliké počestnosti. Nikterak není zlá, anobrž šlechetnička šlechetná, neb snažně bývá nápomocna nuzným a trpícím. V pravdě oznamuji, že jsem ji viděl žalostivě plakati při smrti přítele mého sira de Croixmare. A ježto dne toho truchlivého byla připověděla Maryi Panně, že nebude již poskytovat lásku mladým rytířům a pánům, kteří jsou dosad příliš mdlí a slabí k takovéto službě, napořád a velmi udatně mi odpírala své slastné tělo a povolovala mi toliko přátelství své a srdce své, jež mi darovala a jehož králem jest mě ustanovila. Nic nedbajíc na to, že plamen můj hoří vždy víceji, zůstávala od chvíle toho šlechetného daru svého sama jedinká v ložumentu svém, kde jsem trávil větší díl svých dnů, šťasten, že jest mi dopřáno vídati a slýchatí ji. Tak jsem byl blaženě živ v její bližnosti, dýchaje povětří, jenž procházelo jejím hrdelcem, dívaje světlu, jenž ozařovalo její utěšené oči, nalézaje v tom více radosti, nežli mají blažení světí v ráji. Ač jsem si ji byl vyvolil na věky věkoma jako svou dámu, ač jsem byl v srdci svém pevně ustanovil, že bude, až přijde čas, mou holubici, mou chotí a jedinou přítelkyní mou, nedostal jsem od ní, já nebohý blázen, nižádného závdanku na příští rozkoše a slasti, anobrž však bez čísla ctnostných naučení: kterak

18 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

dobýti sobě pověsti dobrého rytíře, kterak se státi mužem silným a krásným, kterak se ničeho nelekati a nebáti krom Pána Boha, kterak míti v počestnosti všechny pani a panny, sloužit! toliko jediné z nich a milovati je všechny ve vzpomínce na ni. Napotom, až [prej] budu posílen a utužen skutky válečnými, bude-li srdce mé ještě stále libost sobě zakládati v srdci jejím, teprve potom bude mou, neb bude [prej] na mne čekati milujíc mě velmi mocně...

A toto řka zplakal mladý sire Hugo a lkaje pravil dále:

Že předkládajíc sobě slabost řečené rozkošné ženy, jejíž paže se mu zdávaly mdlé již na to, by nesly lehké břímě zlatých nápažníků a jiných klejnotů, nemohl se zdržeti, předloživ si v mysli okovy, jenž ji u vězení zraňovaly, a veškeré ty strážně a soužení, jenž na ni byly hanebně uvaleny. A odtud že jest svůj počátek vzala jeho rebelie aneb vzpoura. A že sobě troufá mluvití svou bolest a své hoře z svezích úst v uši spravedlnosti, poněvadž živobytí jeho s životem té krásničky a milostničky přesličné spojeno bylo tak pevně, že toho dne, kdy by se jí událo a přitrefilo cos zlého, za jisto by ho zakváčila bídná smrt.

I vyznal jest hlasem velikým řečený mladý pán nečíslné jiné chvály na běsnici a svodnici prvé psanou, jenž světle okazují, jak mocně byl zakouzlen, a dosvědčují krom toho hovadský, epikurejský a sodomský život i lživé a klamavé Čáry, v jichžto moci se toho Času nachází, což souditi bude náš pán arcibiskup, aby exorcismy a pokáním zachráněna byla tato mladá duše před ouklady pekelnými, pakli v ni ďábel nevnikl již příliš daleko.

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ ŽENSKÝ 19

Napotom jsme řečeného mládenčka navrátili do rukou jeho urozeného pana otce, když byl v afričském muži poznal služebníka nařčené mouřeninky.

Na osmém místě drabanti našeho pána arcibiskupa s velikou poctivostí jsou před nás přivedli vznešenou a cti hodnou paní, paní Jacquelinu de Champchevrier, abatyši karmelitánského kláštera Matky Boží, do jejíž moci skrze nebožtíka pana senešala tourského, otce hraběte de la Roche-Corbon, tohoto času patrona řečeného kláštera, svěřena byla Egypťanka, jenž jest jí při křtu svatém jméno dáno Blanka Bruynová.

Kterážto ctné paní abatyši jsme v krátkých slovích pověděli přítomnou při, v níž jde o Církev svatou a slávu Boží, o věčnou blažnost oveček této diecése, těžce zkoušené daemonem, a též i o život ženy, která jest možná zhola bez viny. Poté, když byla pře objasněna, požádali jsme řečenou paní abatyši, aby pověděla a řekla, co jest jí koli známo o kouzlovém a čarovém útěku její dcery v Kristu Blanky Bruynové, zasnoubené Vykupiteli našemu pod jménem sestry Kláry.

Tehdy vznešená, vysoko urozená a mocná paní abatyše pravila slovo od slova takto:

Sestra Klára, původu ji neznámého, leč podezřelá, že pochází z otce i matky kacířů a nepřátel Božích, v pravdě přijata byla do religionu katoličského v klášteře, za jehož správci byla ona, jenž tu mluví, podlé kanoničského práva vyhlášena a investirována, ač jest toho naskrze nehodná. Kterážto sestra horlivě vykonala noviciát a potomně též i

20 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

své sliby podlé svaté řehole řádové. Ale však, když byla takto přijata v zákon kláštera, upadla z nenadání do veliké tesklivosti a tuze hleděla a chřadla. Když se jí ona, abatyše, tázala, odkud by pochodil ten její neduh melankoličský, řečená sestra ji s oupěním a s kvílením mocným dala odpověď, že nikterak nezná jeho příčinu. Že vol nevol jest nucena vypouštět nepočítedlné slzy pro tu příčinu, že již nečije na hlavě svých krásných kučercův a liliků. Že krom toho žizni po povětrí Čerstvém a chtěla by hopsati a lézti po stromích a hejsovati a laškovati i rekraci užívati, jak tomu byla navykla za živnosti své dřívější pod širým nebem. Že celé noci v pláči a v slzách blouzni o lesích, pod jichž listím v mladosti své spávala, a v upomínce na to [prej] se děsí povětrí klášterního, neb duší její dech. Ve vnitru jejím pramení prej zlé páry jedovaté a někdy bývá v kostele navštěvována myslánkami neřádnými, jenž ji ponoukají chovati se nenáležitě.

Tehdy jsem nebohou děvčičku obdařila přemnohými naučeními Círky svaté, připomněla jsem ji věčnou blahost a trvalé stěsí, jenž jest v ráji údělem žen bez hříchu, a kterak pomíjející jest tento život pozemský a jistá protiv tomu dobrotivost Pána Boha Všemohoucího, jenž za několikero ztracených rozkoši trpkých zachovává nám lásku bez konce.

Nic nedbajíc na tato moudrá naučení mateřinská, zlý duch setrval v řečené sestře. A bez přetrží se dívala listí stromovému a lučné trávě kostelními okny při mši i v čas modliteb. Poté nepřestále bleděla co plátno, než toliko

ze zlé vůle ztvrdalé, by mohla ostati na lůži. Poté zas několikrát pobíhala klášterem co koza od koliku odvázaná. Nejposléz zhubeněla, ztratila svou převelikou krásu a proměnila se v pouhé nic. Tehdy v této nesnázi a strážni jsem ji já, abatyše její a duchovní matka, uložila do klášterní nemocnice, sstrašivši se, že leží na smrt. Než jednoho zimního rána řečená sestra ušla přech nezanechavši ni žádných stop svých krokův, ani dveří vylámaných, ani zámků vyražených, ani oken otevřených, ani co by koli jiného dosvědčovalo její cestu: příhoda děsitedlná, o níž usouzeno bylo, že jest se zběhla za pomoci daemona, který ji soužil a trápil. Ostatně učení páni kanovníci z metropolitního kostela vyřekli, že povoláním té pekelní dívky bylo, odvracet od svatých cest klášterní sestry a že, oslněna jich Čistým a svatým životem, navrátila se povětřím k sabbatu těch čarovníků a kouzličů egipčských, jenž na posměch a na potupu našeho svatého náboženství jsou ji ostavili na místě zloupené Marye Panny.

Po těchto slovích důstojná paní abatyše s velikým počestností, jakož bylo přikázáno a poručeno od pana arcibiskupa, doprovozena byla až do kláštera svého karmelitánského.

Na devátém místě, byv k tomu obeslán, přišel před nás Josef, Leschalopier řčený, penězoměnc, bydlem nad mostem v krámě U zlatého tolaru. Kterýžto, když byl na svou katoličskou víru přísáhl, že nebude mluvit nic jiného než toliko pravdu, jenž jest mu povědomá stran této pře u církevního soudu, vyznání učinil, jak následuje:

22 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

Jsem nebohý otec, těžce zkormoucený z svaté vůle Boží. Prvé než v naše město přivandroval ten běs sviňavý z Horké uličky, jedinou radosti a potěšením byl mi syn, hodný a lepší co některaký urozený pán, učený a moudrý co mistři naší slavné universí, nebo vykonal jest více ji nežli dvanácte cest do cizích zemí. Při tom katolík dobrý. Vždycky se vystříhal ostnřiv lásky: zbraňovali se manželstva, poněvadž se měl za berličku mých starých dnů, kochánka mých oči a nepřestálou radost mého srdce. Bylť to syn, kterým by se zajisto byl pochloubil i frančský král, mládenček dobrý a nebojný, světlo obchodu mého, potěšení domu mého, na krátce bohatstvo neobsáhlé. Jsemť sám jediný na tomto světě, postižen byv tím neštěstím krutným, že jsem zbyl své manželky milé, a jsem juž příliš stár, bych sobě zplodil jinakého synčka. Nuž, vzáctný pane můj, ta kouzelnice a svodnice běsová mi tento neporovnatelný poklad vzala a svrhla v peklo. Ba tak jest, Vaše Milosti, pane můj milý, v tu hodinu a chvíli, kdy jest uhlídal tu pošvu na tisíce nožů, tu pekelnici a lotrkyni, v nížto jest verštat aneb dělnice záhuby a klubko hříšného řitství a ďábelného roznícení a které nic nemůže nasytiti, nebohý synček můj uvázl na lepké vějjici její lásky a od toho okamžiku živ byl juž toliko mezi těmi sloupy Venušinými. Ale však nežil tam dlouho. Jet v místě tom horkost tak hroznivá, že nic neuhasí žízňivosti toho jícnu a té jámy, byť jste v ni metali a vrhali símě člověčí celého světa. Bohu budiž žel! Neblahý synček můj, měsíc jeho, nadějná plodnost i blažnost jeho věčná, celý on, víceji nežli

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ
ŽENSKÝ 23

on zmizelo v řečené škulině bezedné co prosné zrnko v křtánu býka.

Tak tehdy já, jenž tu mluvím, sirotek vetchý, nebudu již míti než toliko to jediné potěšení, že uhlídám, kterak se smaží a peče ten daemon, nasycený krví a zlatem, ta pavoučice, jenž opředla a na smrt vyssála víceji manželstev, víceji nezplozených dítek, víceji křesťanských duší, než kolik jest malomocných ve všechněch špitálich tohoto světa. Palte ohněm, mučte tu hyenu d'ábelnou, upíra toho, jenžpožírá duše, tu bestii tygrovou, jenž pije krev, tu milostnou lampičku, v nížto vře jed všech zmijí. Zavřete tu propast, v nížto nemůže nalézti dna nižádný muž... Dám kapitule peníze na hranici dřev a vlastní rukou rád ji zapálím. Dobrý pozor mějte, Vaše Milosti, vzáctný pane soudci, aby vám neunikla ta d'áblice aměchyně, neb její plamen chlípný jest palčivější než všeckny jiné pozemské ohně. Máť všecken oheň pekla v svém lůně, sílu Samsonovou v vlasech a zvuky nebesného hudení libého v hlase svém. Zakouzluje, aby mohla zmordovati tělo i duši pojednou. Její úsměv kousá, její políbení shlcuje. Krátce: zapletla by do svých suknic i člověka svatého a přinutila by ho, by zapřel Boha svého Všemohoucího.

Synček můj! Synček můj milý! Kde jest této chvíle květ živobyті mého jako nůžkami ustrižený tím d'ábelným nástrojem hanby?

Ach, milosti Vaše, vzáctný pane můj, proč jste mě obeslal? Kdo mi navrátí syna, jehož duše shlcena byla

24 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

lůnem, jenž dává všechněm smrt, ale však nikomu život? Jedinké ďábel nepřestále smilní a nikdá neplodí.

Nuž, toto jest svědečství mé, jež prosím mistra Tournebousche, by zapsal slovo od slova, nic nepřidávaje aniž umenšuje slov, a dal mi poté kopie a vejpisu z toho, abych to každého večera při modlitbách svých říkal Pánu Bohu za tou příčinou, by v uších jeho nepřitřzně volala a křičela krev nevinnosti a bych od Jeho milosrdí nekonečného dosáhl odpuštění pro synčeka svého nebohého.

Následuje sedmmezcítma svědečstev, jichžto opis v celé jich podrobnosti a délce byl by z míry mnoho únavný, náramně by se táhl a odváděl by nás od hlavní nitky této zajímavé pře. Mát každá rozprávka podle starých instructiones mířiti upřímo k věci rovně tak jako býk k úhlavní živnůstce své pozemské. Pro tu příčinu stůj zde v málo slovích toliko jádro všechněch těch svědečstev:

Drahně dobrých křesťanův, měšťanův i měšťek, obyvatel slavného města Toursu, oznámilo a řeklo:

Že daemon aneb běs ženský nahoře psaný každého dne dělal a držel znamenité a nákladné pangety, kratochvíle a zábyvky. Že nikdy nebyl spatřín v nižádném kostele. Že zle řečil Pánu Bohu Všemohoucímu. Že se porouhal a měl své posmíšky z kněží. Že se nikde neznamenal znamením svatého kříže.

Více pověděli:

Že mluvil všemi jazyky země, což skrze Pána Boha dáno bylo než toliko svatým Apoštolům. Že byl za časté postřetnut v polích, an jede na neznámém draku lítavém,

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ ŽENSKÝ 25

jenž jest se vznášel před oblaky mračnými. Že naskrze nic nestárne a tvářnost má nepřestále mladou.

Dále pak vypovídali svědkové svrchu psaní řkouce:

Že odkryla svou hanbu pro otce i syna téhož dne pravíc, že branka její jest nepřítřzně otevřena jednomu každému. Že z ní najisto vyzařují a prýští některací oučinkové škodliví, neb pernikář jeden, sedě na lávce u svých dveří, když ji jednoho času u večír spatřil jíti kolem, učil jest tak silný příliv horké milosti, že navrátiv se domův ulehl na lůze, s náramnou zůřivostí se vdral na hospodyni svou věrnou a byl nalezen umrlý, ale však ještě stále hejbal a zmítal zadkem.

Více pověděli měšťané svrchu psaní:

Že dědkové staří našeho města chodili proplejtovati ostatek svých dnův i grošíkfiv v tom jejím verštatě pekelním, by okusili hříšných radostí mladosti své dávno ztracené, a že napotom umírali a cepeněli co mouchy, všickni ve svádě s nebem. Někteří pak z nich jsou ve smrti zčernali co mouříní.

Více: Že toho daemona nikdo nespatriil obědvati, ani svačiti, aniž večereti, neb jídával vždyckny sám pro tu ohavnou příčinu, že jest se sytil Člověčími mozky. Že byl od mnohých spatřín, an nočně chodí na hřbitovy a hltá umrlé jinochy a mládence, neb nemohla jinak ukojiti d'ábla, jenžto se zmítal v její útrobě a zuřil tam co bouře. A že v tom měly svůj původ a příčinu ty drážlivé, ostré, palčivé, sžíravé, šklubavé a d'ábelné pohyby, objetí, milostná a rozkošnická kroucení, z nichžto se mnozí

26 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

mužové vracovali s modřinami, polámání, pokousání, poškrabání a naskrze uflekání a ubiti.

A že od příchodu Pána a Spasitele našeho, jenž jest úhlavního ďábla uvěznil do těla vepřů, nižádná bestia zlá nebyla na celém světě spatřina tak škůdná, tak jedová, tak drápavá a taková, že celé město Tours, povříženo byvši na to pole Venušiné, proměnilo by se tam v símě měst a ta sůva noční by je shlítila co malinu.

Více pak bez čísla množství jinakých řečí, svědečstev a vyznání, jenž světle okazují pekelnou náтуру Či přirození té běsnice, dcery, sestry, báby, manželky, kuběny Či bratra ďáblového, jakož i hojné důkazy škůdnosti její a pohrom, jež rozsela do všech rodin. A by bylo možno vypočísti je tu všeckny, jak jsou zapsány v pargamentu, zachráněném skrze řečeného dobrého podágristu, byla by to okázka strašného nářku a lkání, kterým jsou křikali Egipťané v den sedmé rány.

Pro tuto příčinu jsou tato registra aneb zápisové soudních vyznání k veliké Čsti a chvále mistru Vilímovi Toumebouschovi, jenž sepsal pro lepší toho paměť všeckny tyto smolné knížky.

Tak tehdy v desátém sedění soudním skonáno bylo toto vyšetřování, dosáhši zralosti důkazův, bohatě opatřeno výpověďmi svědků hodných víry a dostatečně rozhojněno podrobnostmi, stížnostmi, námitkami, replikami, svědečstvem žalobců, obsílkami, verifikacemi, veřejnými i tejnými vyznáními, přísahami, odklady, půhony i kontro- versemi, na něž měl daemon odpovídat!.

CO BYL SUCCUBUS ANEB BĚS SVIŇAVÝ
ŽENSKÝ 27

Však také pravili jsou měšťané, že nařčená žena, jest-li to vskutku d'áblice a opatřena v vnitru svém rohy, ukrytými v jejím přirození, kterýmižto ubíjí a z světa sprovozuje muže, dlouho prej by musila plavati v tom moři soudních a právních škrabanic, než by se dostala se zdravou kůží do pekla.

KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU

LÉTA PÁNA NAŠEHO JEZU KRISTA tisícího dvou stého sedmdesátého a prvního já, Hieronymus Cornille, rozhřešující kardinál a církevní soudci, kanoničsky k tomu nařízený a potvrzený, obeslal jsem do světnice soudné, aby se před nás postavili všickni, kdož dále následují:

Sire Filip d'Ydré, městský rychtář obce a celého kraje tourského, jenž bydlí v svém domě v ulici Traktérské,

Mistr Johan Ribou, cechmistr cechu a bratrstva soukenníků, bydlem na Bretaňském břehu v domě U svatého Petra v okovech,

Mistr Anton lahan, konšel, starší cechu směnárnického, jenž bydlí na plácku Mostním v domě U svatého Marka, an čítá tolary,

Mistr Martin Maupertuis, hejtman městských lučištníků, jenž bydlí na hradě,

30 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

Jan Rabelais, lodinář, jenž dělá lodí a bydlí v přístavu na ostrově Svatojakubském, správce cechovní pokladnice loirských lodníků,

Marek Hieronym zvaný Mascheier, punčochář v krámě Svaté Sebastiány, starší cechovního soudu, jakož i Jakub, Villedomer řčený, mistr krčmářský a vinař, jenž bydlí v Hlavní ulici U borové šišky.

Kterémužto siru d'Ydré, rychtáři městskému, a kterýmžto měšťanům tourským přečetli jsme tuto jejich listovní žalobu a stížnost, od nich sepsanou, podepsanou a usnesenou, aby předložena byla očím církevního soudu:

ŽALOBA A STÍŽNOST

My dole psaní, vesměs měšťané tourští, v nebytí svého pana purkmajstra doma, před sirem d'Ydré, panem rychtářem svým tourským, jsme se postavili a tuto uctivou žádost jsme k němu učinili, aby vyslechl stížnosti a nářky naše do následujících věcí a punktů, jež vznášíme k arcibiskupskému tribunálu jakožto soudu zločinův duchovních, jemužto má svěřeno býti vyšetření pře, kterou předkládáme:

Před dávným časem dal se do tohoto našeho města slavného najiti daemon zlý v tváři ženské a usadil se v domě krčmáře Tortebrase, kterýžto dům leží v obvodu kapituly pod Časnou jurisdikcí arcibiskupskou. Řečená jinozemkyně provozuje řemeslo harapanny aneb povětrné ženky způsobem zrádným, šalebným a tak nešlechtným a

KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU 31

zlotřilým, že hrozí zhubiti katoličskou víru v tomto městě, neb muži, jenž k ní vcházejí, navracují se s duší docela a dokonce ztracenou a zbraňují se přispěni Církve svaté s nečíslnými pohoršlivými slovy.

Rozvažujíc tudíž při sobě, že přemnoží z těch, jenž s ní líhají a hovadsky se s ni spojují, jsou umřeli a že, ač jest se do našeho města přibrala a přilísala, nemajíc jinakého zboží krom toho svého hanebného nádobíčka ženského, má tohoto času, jak jisti hlas lidu, znamenité bohatstvo, poklady královské, jichžto nabyti jest mocně podezíráno z kouzel čarových, anobř i z loupeže, spáchané za pomoci čarodějnických půvabů její osoby, kteráž jest nad člověčí přirození chlipná a horká v milování.

Rozvažujíc při sobě dále, že běží o Čest a bezpečenství našich rodin, že nikdá v tomto kraji nebyla spatřína kuběna aneb hurvice, jenž by tak zhoubně provozovala tu svou nevěstčí živnůstku a ohrožovala tak veřejně živobyті, groše, mravy, Čistotu, náboženství a všeckno, co jen koli mají obyvatelé a obyvatelkyně tohoto města.

Rozvažujíc při sobě nad to dále, že jest potřebí ohledati osobu, zboží a zločinné skutky její, aby poznáno a dokázáno bylo, jsou-li řečené oučinky lásky podlé práva, a nikoliv z Čar a kouzlil Satana zlého, jenžto za Časté navštěvuje křesťanstvo v způsobě a tvářnosti ženské, jak jest nám známo z Písma, kde se praví, že Spasitel náš vyveden byl na horu a Lucyfer aneb Astaroth okázal jemu úrodné pláne Judské, a že na mnohých místech spatříni byli succubové čili daemoni, mající tvář a formu ženskou,

32 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

jenž nikterak nechtějí vracovati se do pekel, mají v sobě neuhášený oheň smilství a usilují osvěžití a nasytiti jej tím, že vyssávají nebohé křesťanské duše.

Uváživše dále, že o řečené ženě jsou známa přemnohá svědectva o její d'ábelnosti, o nížto se obecně mluví, a že jest také i pro klid nadepsané ženy prospěšno a užitečno, aby ta nařčení všeckna byla z gruntu objasněna, tak aby život její nebyl ohrožen lidmi, jež jest uničila zločiny svými: pro všeckny tyto punkty a příčiny prosíme a žádáme, byste ráčil našemu duchovnímu pánu, otcí této diecése, převznešenému a svatému pánu, pánu arcibiskupovi Jehanu de Monsoreau předložití stížnosti a nářky jeho sklíčených oveček, aby v tom nápravu zjednali ráčil.

Tak učiniv, naplníte povinnosti úřadu svého, rovně jako i my plníme povinnost svou strážců bezpečnosti tohoto města jeden každý podlé toho, co jest svěřeno jeho péči v jeho čtvrti.

I podepsali jsme tento list žalobní léta Pána našeho Jezu Krista tisícího dvou stého sedmdesátého a prvního v den svátku Všech svatých po mši svaté.

Když byl mistr Tournebousche dočetl tuto ceduli psanou, my, Hieronymus Cornille, promluvili jsme k žalobcům s žádostí a prosbou touto:

Pánové moji milí, trváte-li až i po dnes v tom, co tu právíte, máte-li některaká jiná dokázání nežli ta, jenž jsou nám již známa, a přislubujete-li hájiti pravdivosti toho před Bohem, před lidmi i před stranou pohnanou ?

KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU 33

Všickni chyba mistra Rabelaisa setrvali jsou v své víře. Než predepsaný Rabelais odstoupil jest od žaloby řka, že má a drží řečenou mouřinku za ženu přirozenou a za militkou mladici, jenž se neprohřešuje než toliko tím, že má v sobě nepřítřzně horkou krev vroucí, kterážto v ní nepřestále zapaluje osten tělestné žádostivosti.

Tehdy my, ustanovený k tomu soudci, zrale všeckno uváživše, našli jsme dostatečný důvod pro to, by žádosti nahoře psaných měšťanů dopřino bylo, a poroučíme a prikazujeme, aby na ženu, vsazenou do kapitulní šatlavy, bez odtahu a prodlévání nastoupeno bylo pořadem práva všemi cestami, jak jsou zapsány v kodexích a nařízeních contra daemonios.

Kterýžto náš mandát, v půhon změněný, provolán bude skrze herolta městského za hlasných trub a kdež náleží, v těch místech při největších silnicích přibit a publicirován, aby znám byl všem a aby jeden každý svědčil podlé svědomí svého a mohl to mluvit z úst svých v uši řečeného daemona, a naposledy aby žalovaná mohla opatřina býti obhájcem podlé obyčeje a výslechy i proces mohly vykonány býti, jak na to náleží.

Podepsán:

Hieronymus Cornille

Pod tím:

Tournebousche

In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti Amen

Léta Pána našeho Jezu Krista tisícího dvou stého sedmdesátého a prvního desátého dne měsíce februarii, jinak února, v pátek na den svaté Scholastiky, z našeho poručení z kapitulní šatlavy vyvedena před nás, Hieronyma Cornilla, církevního soudci, a puštěna do síně žena, jatá v domě krčmáře Tortebrase, a šatlavou přivřená a arestovaná, an řečený dům leží na pozemku kapituly svátého Vavřince a podléhá tudíž časné i panské pravomoci arcibiskupství tourského, nehledíc k tomu, že podle povahy zločinů, jenž jsou jí přičítány, prvé řečená žena poddána jest tribunálu a jurisdikci církevní, což jsme jí známo učinili, aby jí to povědomo bylo.

Poté, když ji byla s veškerou vážností a z ouplna, aby tomu dobře srozuměla, přečtena: přímo žaloba města, secundo výpovědi, stížnosti, nářky a výsledky, jak jsou od mistra Tournebousche v dvoumezcítma sešitech položeny a zapsány a jak jsme o nich svrchu pověděli, tehdy, vzavše před oči své Pána Boha Všemohoucího, spravedlnost a právo, zvláště pak v svědomí své pilně nahlédajíc, započali jsme vyhledávati pravdu předkem a nejprvé výsledkem pohnané strany.

První otázkou na ni učiněnou jsme ji požádali, aby nám řekla, v které zemi nebo městě jest se narodila.

Odpověděla a řekla:

V Mauretanii.

Napotom ptáno bylo jí, má-li otce a matku aneb příbuzné některáké své.

KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K
ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU 35

Odpověď dala, že jich jak jest živa nepoznala.

Tázána jsouce, jaké jest její jméno, pověděla a vyznala:

Zulma, jazykem arabským.

Tázána, proč mluví naším jazykem. Oznámila a řekla:
Pro tu toliko příčinu, že jsem přišla do této země.

Tázána:

Kterého času?

Oznámila:

Bude tomu ke dvanácti letům.

Tázána, mnoho-li jí v tom času bylo let. Oznámila:

Patnácte nebo jen malečko se nedostávalo do toho počtu.

Tázána:

Přiznáváš se tehdy, že jest ti nejčko věku tvého sedmmezcitma let?

Odpověděla a řekla:

K tomu se znám.

Řekli jsme jí, že tehdy jest mouřenínka, nalezená ve výklenku Marye Panny, napotom pokřtěná skrze arcibiskupa, při čemž ji kmotry křestnými byli nebožtík pán de la Roche-Corbon a slečna d'Azay jeho choť, a vsazená potom od nich do karmelitánského kláštera, kde jest složila sliby čistoty, chudoby, mlčení a lásky k Bohu za božské asistenci svaté Kláry.

Odpověděla a vyznala:

Tomu neodpírám.

Otázána byla, za pravdivé-li má svědečství vysoce

36 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

urozené a slovatné paní abatyše karmelitánského kláštera, jakož i výpověď Jakubičky, Kolomasti zvané, kuchometice a slouhy. Odpověď dala, že výpovědi jejich pravdivé jsou po větším díle.

Poté tázána byla dále:

Jsi-li tehdy křesťanka?

A ona odpověď dala:

Jáť jsem, důstojný otče.

V tu chvíli byla skrze nás požádána, aby se požehnala a učinila na čele znamení svatého kříže a aby vzala svěcené vody z měděničky, kterou jest jí mistr Vilím Tournebousche vstavil k samé ruce. Když jsme pak viděli, že vskutku to učinila, připustili jsme jako věc jistou, že Zulma mouřenínka, jenž v naší zemi slove Blanka Bruynová, jeptiška karmelitánského kláštera, zvaná tam sestra Klára a podezřelá v tom, že jest toliko ludařskou a falešnou ženskou tvář a formou, pod níž se skrejvá zlý duch, učinila před námi vyznání víry a uznala tak pravomoc církevního soudu.

Tehdy jsme jí řekli tato slova:

Milá dcero v Kristu, jsi mocně podezírána, že jsi užila spomoci ďáblové ve způsobu, kterým ses dobyla a ušla z kláštera, nebo byl to způsob naskrze nepřirozený.

Odpověď dala a vyznala:

Že za toho času tehdá poprchla docela přirozeně uliční fortničkou po nešpořích, připravena jsouc v šat doma Jeana de Marsilis, visitátora klášterního, kterýžto ji vsadil do své komořice, jenž leží v uličce Kupidově nevzdál

KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU 37

od městské věže. Kterýžto kněz ji tam poté dlouze a z gruntu obšírně učil blažnostem i rozkošim lásky, jenž jsou ji do toho Času byly zhola nepovědomé. Ona pak sobě řečené blažnosti milostné tuze oblivovala, neb našla, že jich lze líbezně užívatí.

Potomně sire d'Amboise, když jest ji uhlídal v okénci její skrejše, zapálil se k ní velikou milostí a srdce jeho v lásce hořelo. Tehdy ona, přílnuvši k němu větší návistí nežli k mnichovi prvé řečenému, pomohla sobě a vyvázla přeč z komory, v nížto ji pro své potěšení držel dom Marsilis. U velikém chvátání odešla do Amboise, na zámek řečeného pána, kde měla slavné kratochvíle a zábyvky, lov, prstenní kolby a šaty krásné jako pani králová.

Jednoho času pak sire de la Roche-Pozay, když jest ho sire d'Amboise pozval korbelovati a kratochvíliti, pan baron d'Amboise mu ji bez jejího vědění okázal, ana vycházela Čistovaniti, docela nahá, z lázně. Tehdy při takovémto pohledění řečený pán de la Roche-Pozay upadl jest v těžkou nemoc lásky k ni a nazejtří zmordoval a v souboji zhubil sira d'Amboise. A velikou moci a kvaltem, nic nedbaje na její oupění a hořekání, odvedl ji do Svaté Země, kde potom živa byla, jak žijí takové milostničky, u velikém počestství pro svou krásu.

Po přemnohých dobrodružstvech navrátila se do této země, ač jsou na ni chodili přístrachové z některakého neštěstí. Než taková byla dobrá vůle jejího velitele a pána barona de Bueil, jenž jest se na smrt tuze trápil v azianských zemích a žádostiv byl spatři ti opěty svou

38 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

otcovskou tvrz. Troštovalť ji, že ji ochraňovati bude před všelikterakou nesnázi. Ona pak měla v něho v ty časy důvěru a viru tím spíše, že jest ho měla v veliké lásce. Ale však navrátiv se do této země, pan de Bueil byl schvácen nemocí a žalostně vzal svůj konec nepozřev nižádných lékařství, ač jest ho za to horoucně prosila. Všechno darmo bylo. Nenáviděli lékařů, doktorů i apotekářů. A to na svou duši milou že může vzíti a na tom umřítí, že jináče není.

Tehdy jsme řekli straně pohnané:

Že tím uznává jako pravdivá slova a výpovědi statečného sira Harduina a krčmáře Tortebrase.

Odpověď dala, že je má za bezelstná z většího dílu, ale však též za zlá, utrhačná a pošetilá v některých punktích.

Otázána byla, zdali zapomenuvši se na přikázání Pána Boha Všemohoucího jest se tělešného smilstva dopouštěla se všemi šlechtickými, měšťanskými a jinými cizími muži a mládenci, jenžto o nich svědčí nářky a stížnosti obyvatel.

Odpověď dala a řekla z míry vzpupně:

K tomu se znám, že lásku jsem s nimi provozovala, ale však tělešné smilstvo, toho nevím.

Tehdy jsme jí řekli, že všickni jsou umřeli skrze ni.

Odpověděla řkouc, že smrtí jejich nikterak nemohla býti vinna, neb jest se jim vždyckny zbraňovala, než čím víceji před nimi prchala, tím horlivěji a nesytněji jsou přicházeli a drali se na ní s nesmírnou zůřivostí. A když jsou poté vešli a leželi a obývali s ní, ráda se k tomu propůjčovala celým svým tělem na milost Boží, neb kochala se v tom skutku jako v nižádném jiném. Poté řekla, že

KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU 39

tyto své myšlénky tejně vyjevuje toliko pro tu příčinu, že byla napomenuta, aby říkala pravdu, jakož i proto, že jest obklíčena velikou hrůzou, bychom na ni nepustili kata, kdyby se nepoznala dobrovolně.

Tehdy jsme ji požádli, aby se vyznala, pakli nechce pro lepší vyjevení těch věcí ku právu outrpnému podána býti, co jest myslila sama v sobě, když některaký člověk dobrý a šlechtný umřel skrze svá hovadná a sodomitská obcování s ní.

Odpověď dala a řekla, že bývala všeckna melankoličská a chtěla sama se zhubiti a z světa sprovoditi. Prosila [prej] Boha, Mary i Pannu a všeckny svaté, by jí do ráje nebeského přijíti ráčili, ana měla vždyckny co Činiti toliko se srdci krásnými a dobrými, v nichžto nižádné špatnosti nebylo, a vidouc je umrlé upadala [prej] do velikých zármutků a žalostí a měla se za Člověka, který rozsévá zlo nebo jest pod mocí některakého osudu zlého, nakažlivého co morové povětrí.

Tázána byla dále, kde koná své modlitby.

Odpověď dala, že se modlívala v modlitebnici své, na kolena padajíc před Bohem, kterýž přece podlé Evandělia vidí a slyší všeckno a přítomen jest v každém místě.

Tázána, proč do kostelův nechodila, aniž na mše a na modlení.

Odpověděla, že ti, jenž jsou přicházeli milovati ji, volívali sobě pro tu kratochvíli vždyckny den sváteční a ona [prej] dělávala všeckno podlé vůle a libosti jejich.

Křesťansky jsme ji napomenuli, že takto činíc

40 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

poslušna byla víceji lidi nežli přikázáni Pána Boha Všemohoucího.

Odpověď dala, že pro ty, jenž jsou ji upřímně milovali, byla by ráda i v plameny ohňové vskočila, an v lásce své poslušna byla toliko náchylnosti přirození svého a ani za zlatý svět nebyla by oudů těla svého ni lásky své prodala a propůjčila ani králi, jehož by nemilovala srdcem i nohama, hlavou i vlasy svými, čelem a vším. Krátce a krom toho nikdá [prej] neučinila jedinkého skutku nevěstčího, ana neprodala za vlas lásky muži, kterého by nebyla vyvolila sobě za kochánka svého přezmilého. A kdo jest ji koli hodinu držel v náručí nebo kdo jest ji třeba i toliko malou chvíli v ústa celoval, ten a takový každý byl jejím pánem do skonání svých dní.

Otázána, aby vyznala a řekla, odkud má klejnoty a šperky, zlaté mísy, stříbro, drahé kamení, nábytek královský, koberce et caetera, jenž mají podlí odhadu cenu dvou set tisíc dukátů, nalezeny byly v ložumentu jejím a svěřeny péči správce kapitulní pokladnice.

Oznámila, že na milost se dává Milostem našim rovně jako samému Pánu Bohu, ale však netroufá sobě dáti na to odpověď, neb dotýče se to nejsladších věcí lásky, jenž jsou byly po všecken čas veškerým jejím živobytím.

Na nově zas tázána, řekla:

Bychom mysoudcí věděli, kterak jest vroucně oddána tomu, koho miluje, kterak jest jeho poslušná v dobrém i zlém, kterak jest mu horlivě poddána, s jakým štěstím poslouchá každé jeho přání a vdechuje svatá slova, kterými

KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU 41

ji obda- řují jeho ústa, jak zbožňuje celou jeho osobu, tehdy i my, starý soudci, bychom [prej] rovně jako i milovanci její řekli sami v sobě, že nižádný peníz nemůž zaplatiti tu přílišnou milost, za nížto běží všickni muži.

Dále pravila a řekla:

Že nikdá, od žádného muže, kterého milovala, nepožádala nižádného daru ani pocty neb odměny, a že jí k ouplné spokojnosti stačilo, když žila v jejich srdci. Že se v něm válela s nesytnou a nevyslovitedlnou rozkoší a vášností, čijíc se tím srdcem bohatější nežli vším, a že nemyslíla na nic jiného, než aby jim navracovala víceji radosti a štěstí, než kolik od nich přijímala. Ale však proto předce, nic nedbajíc na její Časté zapovědí, vrejří její snažně usilovali na okázání vděčnosti své vždyckny ji některaké poctivé a ušlechtilé dary dávati a presentovati. Tu k ní přišel jeden s perlovou záponou řka: To abych dokázal lubičce své milé, že mě oko mé nikterak nezmejlilo, když se mi aksamit její kůže zdál bělejší nežli perly!... A zavěsil záponu na hrdelce její snažně je líbaje. Hněvala se z takových ztřeštilostí bláznových, než nemohla neponechati sobě šperku, který s radosti viděli tam, kam jsou jej na ni vložili. Jeden každý měl rozličnou iantasí: některý jiný rád trhával vzáctná a drahá roucha, jenž jest se jimi odívala, aby se jemu zalíbila. Jiný připravoval v safíry její paže, nohy, krk a vlasy. Jiný ji pokládal na koberce, oděnou v dlouhé roušky z hedvábí aneb aksamitu černého a za celé dni býval u vytržení nad znamenitou krásou a skvostností obžalované, v nížto

42 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

všeckno, co jsou si přáli její milíkové, probouzelo rozkoš bez konce pro tu jedinkou příčinu, že ty věci Činily potěšení též i jim.

Dále řekla:

Poněvadž nic nemilujeme tak velice jako potěšení své a chceme, aby všeckno zářilo krásou a harmonií jak zevnitř tak i vnitř srdce, také milovanci její všickni žádostivi byli viděti příbytek její čistě okrášlený a ozdobený nejoupravnějšími věcmi. Pro kteroužto příčinu všickni milovníci její rovně jako i ona rádi krásili ložument její hojností zlata, hedvábí a kvítí. A an ty krásné věci nečinily nikomu nic zlého, neměla síly ani moci, aby rytíři nebo i měšténinovi bohatému, od něhož byla milována, zbraňovala dělati po jeho vůli. Tak musila chtěj leč nechtěj přijímati vzáctné masti a prachy vonné, jakož i jinaké všelikteraké dárky, po nichž až i bláznila. A toto a takové že bylo zřídlo těch zlatých mis, koberců a šperků, jež jsou u ní sebrali ti pánové od soudu k tomu vyslaní.

Tu se skonává první vyslyšení řečené sestry Kláry, podezřelé v daemonstvu. Byliť jsme my, soudci, jakož i Vilím Tournebousche příliš umaření z poslouchání toho hlasu a rozum náš byl naskrze zakalen.

Položili jsme druhý výslech na třetí den ode dne tohoto, aby vyhledány a vyjeveny byly důkazy posedenosti a přítomnosti daemona či běsa svinavého v těle nahoře psané ženy. Kterážto byla z příkázání soudce navracena do vězení šatlavniho, doprovoděna od mistra Vilíma Tournebousche, písaře našeho.

KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU 43

In nomine Patris et Filii et Spiriti Sancti
Amen

Následujícího dne, což je třináctého řečeného měsíce února před nás, Hieronyma Comilla et caetera, vyvedena byla sestra Klára svrchu jmenovaná, aby vyslechnuta a usvědčena byla ze skutků, neřádů a vejstupků zlých, jež jest přečinila proti poctivosti a řádu a z nichž žádáno na ni práva.

Mluveno bylo pohnané straně, že skrze výpovědi, jež byla učinila při prvním vyslyšení, jest prokázáno toto:

Byť i povoleno měla — kdyby takové povolení vydáváno bylo — život svůj bezbožně vésti a provozovati co veřejná ženka, jenž jest každému ke smilství povolná, ani tehdá nebylo by v moci ženy člověčí způsobiti tak mnohé smrti a dovésti kouzle tak znamenité bez spomoci některakového běsa zvláštního v jejím těle sedícího, jemužto by duši svou byla zapsala reversem aneb zápisem.

Bylo tudíž bezpečně a světle dovozeno, že pod její tvářností a formou člověčí a ženskou živ jest a hejbá se daemon některaký, auctor těch všechněch nepravostí, mrzkostí a hanebností.

Napotom vyzvána byla, aby v pravdě pověděla, v kterém věku života svého pozemského řečeného daemona zlého v sebe přijala, aby oznámila punkty a artykule smluvené s daemonem ařekla pravdu o čářích a kouzlech, jež spolu s ním provozovala.

44 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

Pravila, že chce nám, člověku, odpovídati rovně jako Bohu Vševědoucímu, jenž musí být soudcím všech lidí. A tu nás klamati chtěla, že daemona nikdá ani okem nespátřila, ani s ním mluvila, ani žádostivá byla uhlídati jeho. Že nikdá nebyla živa co vrejírka prodajná, neb všeckny blažnosti a rozkoše, jenž je vynalézá láska, nikdá neposkytovala než toliko pro potěšení, jež byl Nejvyšší Stvořitel a Pán vložití ráčil do té věci. A vždyckny k tomu ponoukána byla spíše touhou, aby byla milá a laskava na drahého pána, kterého sobě byla oblíbila, než z některakého nepřitržného roznění těla. Že však, taková-li byla její libost a vůle, za to nás snažně žádá, bychom povážiti ráčili, že jest nebohá mladička airičská, do níž jest Pán náš Hospodin vložil náramně vroucí krev a komplexí a přirození horké a vlhké, pro které snadně v milost upadá a snadně na muže laskava jest a horlivě je miluje. Kdy pak koli na ni některaký muž pohlédne, musí prej ona, nebožička strastná, po přirození horkosti své dlouho v milosti trvati, a když se jí některaký muž, žádostiv jsa objetí, dotekne na nějakém místě těla, vloudiv se na ně rukou, jest vždycky ať ráda či nerada v jeho moci pro tu příčinu, že srdce jí hned tu chvíli umdlévá. Takové ruky dotčení probudí myšlénky a rozpomínky na všeckny krásné blažnosti lásky a roznění a podpálí v ohništi tělestné rozkoše prudký žár, který stoupá vždy výše, plápolá v žilách a celou ji promenuje v radost a lásku od hlavy k patám. A od toho dne, kdy v ní dom Marsilis po prvé otevřel pochopení pro ty věci, nikdá neměla jiné

KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU 45

myšlénky, neb poznala jest tehdá světle, že láska jest nětco dokonale shodného s jejím zvláštním přirozením, tak že, jak se od toho času přesvědčila, nebyti mužů a toho přirozeného kropení a zalévání, za jisto by byla v tom klášteře usechla a z světa sešla pro veliký nedostatek vlhkosti a mokrosti. Na dokázání toho nám v jistotě jistí, že od útěku svého z kláštera řečeného nikdá nebyla jedinkého dne ani jedinké vteřiny melankoličská aneb smutná, anobrž každého času a chvíle veselá, spravujíc se v tom svatou vůlí Boží, protiv níž, jak za to má, hřešila a přečinila po všecken čas ztracený pro ni v klášteře jeptišském svrchu psaném.

Protiv tomu jsme se my, Hieronymus Cornille, spícíli řkouce řečenému daemonovi, že se v své odpovědi veřejně porouhá Bohu Všemohoucímu, nebo byli jsme všickni učiněni k Jeho větší slávě a posláni na svět, bychom Jeho uctívali a Jemu sloužili, bychom blažená přikázání Jeho na ocích měli a svatě živi byli pro spasení své věčné, a ne bychom se v lůži váleli a nepřestále činili to, co i hovada dělají toliko jistého času.

Řečená sestra odpověděla, že z míry mnoho ve Čsti měla Pána Boha Všemohoucího. Že ve všech zemích péči měla o chudinu lidskou, dávajíc jim peněz i šatfiv v hojnosti a plačíc, když viděla jejich soužení a trápení nebo když o nich slyšela. A v den Posledního soudu naděje [prej] se míti kolem sebe hojné tovarišstvo dobrých skutků Bohu libých, jenž za ni křičeti budou o slitování. Dále že, nebyti její pokory a strachu, že bude odmrštna a že

46 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

se znelíbí kapitulním pánům, s radosti by všecko zboží své dala na dokončení katedrály svatého Vavřince a na všelikteraké oumysly zbožné pro spasení své duše, nešetříc při tom svých libostí ani osoby své. A v myšlénce této [prej] se byla kochávala dvénásobní rozkoši v svých milostných nocích, an každé její objetí přidávalo nový kámen na stavbu baziliky. Krom toho prej k tomu a takovému svatému účelu také i všickni ti, jenž jsou s ni činiti měli, horlivě dávali a prezentovali z svého jmění.

Tehdy bylo často psanému daemonovi skrze nás řečeno, že proto předce nikterak nemůže ospravedlniti sebe z nařčení, že jest jalová, an přes tolikerá tělestná milování a hovadná pojmání nezrodilo se z ni žádné dítě. Což světle dokazuje přítomnost některakého daemona v jejím těle. Krom toho toliko Astaroth nebo apoštol svatý mluvíti může všemi jazyky, a ona že mluví po zpfisobě všech zemí, což také dosvědčuje přítomnost d'ábla v ni.

Vyznala a řekla:

Co se dotýče rozmanitosti řečí, že z řečtiny nezná nic jiného než toliko slova Kyrie eleison, jichžto za časté používá. Z latiny nic než Amen, a to říkává Pánu Bohu, když si přeje, aby jí k něčemu přivoliti ráčil. Dále pak, co se ostatního dotýče, hrubě [prej] ji bolí a souží, že jest bezdětkyně, než má prej za to, že manželky plodí dítku na jistotě jenom pro tu příčinu, že při tom mají rozkoš a zalíbení toliko malé, kdežto ona v opak k tomu poněkud příliš veliké. Ale taková že jest bez pochyby vůle Pána Boha Všemohoucího, kterýž jest při sobě sám povážil, že

KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU 47

skrze příliš velikou slast a rozkoš by svět byl v nebezpečí záhuby a zkázy.

Slyšíc tento a nečíslné jiné důvody, jenž s dostatečností dovozují přítomnost běsa sviňavého v těle řečené klášterní sestry, neb úhlavní vlastností Lucyfera jest, nalézat! vždyckny pravdě podobné kacírské argumentationes, veleli a kázali jsme, aby řečená sestra Klára podána byla v naší přítomnosti k právu outrpnému a mistrem popravním aby na žebřík vzata a pálena byla k tomu cíli, bychom bolestí a utrpením zkrotili řečeného daemona a uvedli ho v poddanost autoritě Církve svaté.

Obeslali jsme pro tu příčinu, aby byl přítomen, Františka de Hangest, kapitulního doktora v lékařství, poručivše jemu cedulí dole psanou, aby ohledal vlastnosti ženského přirození [virtutes vulvae] svrchu psané ženy, tak aby naše svaté náboženství poučeno bylo o způsobách, jichžto řečený daemon používal na lapání duší tou telestnou pastí, a aby zjištěno bylo, zda lidským a přirozeným během to se dalo a působilo či není-li tam nižádné kouzlo aneb fortel.

Tehdy vylévala přemnohé slzy a již napřed toužila a hořekala nadepsaná mouřenínka a nic nedbajíc na okovy padla na kolence s křikem a voláním lkajíc a prosíc, bychom odvolali toto své poručení, an [prej] oudové její jsou tak velice slabí a kosti její tak velice outlé, že by se rozsypala co sklo. V posled řekla, že se z toho chce vykoupiti darováním všeho svého zboží kapitule a tím, že

48 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

v tu hodinu a chvíli bez obmeškání odejde přeč z naší země.

Tedy jsme ji požádali, aby, chce-li kata prázdna býti, dobrovolné vyznání učinila, že jest a vždyckny byla daemonem způsobu succubské. Kteřížto succubové jsou d'áblice aneb běsnice ženské, jenž hubí křesťanské mládence a muže lestnými a zločinnými rozkošemi lásky, podkládajíc [latině: succubans] pod ně své svinavé oudy.

Odpověděla a řekla, že toto a takové vyznání bylo by ohavná lež, ana jest se po všecken Čas Čila ženou naskrze přirozenou.

Když pak jí poté pacholek katovský sňal okovy a silné panty, řečená spustila suknicu i košilku tenkou a z oumysla zlého zatemnila, zakalila, zmotala a omráčila mysl naši pohledem na její tělo. Kteréžto v skutku a neklamně probouzí v mužích nutkání d'ábelná.

Mistr Vilím Tournebousche skrze moc a nátisk přirození svého pustil pero na tomto místě zápisu svého a odšel řka, že bez pokušení tělestného, jenž jest k víře nepodobno a rozrejšvá mu mozek, nemfíž býti svědkem tohoto mučení, neb světle Čije, kterak d'ábel tělo jeho divoce k smilství vzbuzuje a přirození mu podpaluje.

Tak jest se skonala výslech druhý. An pak slouha a posel právní oznámil, že mistr František de Hangest jest z města přeč, mučení a výslechy položeny byly na zejtrí, na hodinu poledni, po mši svaté.

Což jsme do register těchto Černých zapsali my, Hieronymus, v nebytí mistra Vilíma

KTERAK SOUDEM PŘIKROČENO BYLO K
ŘEČENÉMU DAEMONOVI ŽENSKÉMU 49

Tournebousche. Na dokázání čehož jsme podepsali
Hieronymus Cornille,
rozhrěšující kardinál

ŽÁDOST STRANY POHNANÉ

Tohoto dne čtrnáctého měsíce února dali se najiti u mne, Hieronyma Cornilla, mistři lehan Ribou, Antoyne lahan, Martin Baupertuis, Hieronym Maschefer, Jakub de Ville d'Omer a sire d'Ydré na místě a v zastoupení purgmajstra slavného města Toursu.

Kterýmžto žalobcům, zapsaným v registrech procesu, konaného na rathause, na žádost Blanky Bruynové, jenž se toho času přiznává býti jeptiškou karmelitánského kláštera jménem sestry Klára, oznámili jsme, že pohnaná strana poseděná ďáblem jest se odvolala a appellovala k soudu Božímu a s volu je podstoupiti zkoušku ohněm a vodou v přítomnosti kapituly a města Toursu, aby dokázala své pravdivé přirození ženské a svou nevinnost.

Ke kteréžto žádosti přivolili za své osoby nahoře psaní žalobci, a pakliže se město zaručí, zavázali se připravit místo a hranici dřev, vhodnou a schválenou kmotry pohnané strany.

Tehdy jsme my, soudcí, položili zkoušku na první den nového ouplňku, kterýžto bude o příštích Velikonocích, a na hodinu polední po mši svaté, když byla každá strana přiznala, že jest to lhůta z ouplna postačující.

Tak tehdy zápis tento budiž na žádost obou stran

50 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

publikován, vyhlášen a v známost uveden ve všech městech, obcích a hradích Tourského kraje a země Frančské podlé jich přání a na jejich náklad a groš.

Hieronymus Cornille

KTERAK JEST UČINIL SUCCUBUS, BY VYSSÁL DUŠI STARÉHO SOUDCI, A CO JEST POŠLO Z TOHO ROZNÍCENÍ DÁBELNÉHO

TOTOŽ JEST ZPOVĚĎ IN EXTREMIS, jenžto jest ji prvního dne měsíce martii, jinak března léta Páně tisícího dvou stého sedmdesátého a prvního po příchodu Jezu Krista Spasitele našeho, učinil Hieronymus Cornille, kněz, kanovník katedrální kapituly svátého Vavřince, rozhřešující kardinál, jenž přiznává toho všeho nehoden býti. Kterýžto, chystaje se odejiti cestou všelikého těla a sklíčen svými hříchy, nepravostmi, přečiněními, zločiny a špatnostmi, přál sobě, by tato vyznání jeho vyšla na světlo a hlásala pravdu a slávu Boží, jakož i spravedlivost soudu a polehčila jemu v trestech jeho na onom světě.

Když jest řečený Hieronymus Cornille ležel na smrtném loži, byli povoláni, aby vyslechli jeho vyznání:

52 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

lehan de la Haye [de Haga], vikář kostela svatého Vavřince,

Petr Guyard, správce kapitulní pokladnice, vyslaný a nařízený skrze pana arcibiskupa našeho lehana de Monsoreau, by zapisoval Cornillova slova, jakož i dom Loys Pot, mnich kláštera Maius monasterium [Marmoustier], jehožto sobě byl vyvolil řečený Cornille jako duchovního otce a zpovědníka svého.

Kteréžto tři doprovodil veliký a slovutný doktor Vilém de Censoris, archidiakon římský, v naší diecési tohoto času přítomný poslanec [legatus] svatého otce Papeže.

Krom toho přítomen byl veliký počet křesťanů dobrých, jenž jsou přišli, aby byli svědky smrti řečeného Hieronyma Cornilla, když bylo v známost uvedeno, že si přeje a žádá veřejně se kátí, an umírá právě v postní čas a slovo jeho bude moci otevřítí oči křesťanům, jenž jsou zrovna na cestě k peklu.

Tehdy před ním, Hieronymem Cornillem, jenž skrze velikou mdlost svou nemohl mluvit, dom Loys Pot četl zpověď, níže položenou, za velikého myslí pohnutí řečených přítomných:

Bratři moji v Kristu, až do roku sedmdesátého a devátého věku svého, v němž nejčko jsem, krom všedních malých hříšků, kterými se křesťan, byť jak koli svatý, prohřešuje protiv Bohu, které však můžeme pokáním vykoupiti, naději se, že jsem živ byl jako křesťana zasloužil sobě chválu a pověst, kterých jest se mi dostalo v této

KTERAK JEST UČINIL SUCCUBUS, BY VYSSÁL
DUŠI STARÉHO SOUDCI, A CO JEST POŠLO Z
diecési, kde jsem byl vyzdvižen k vysokému ouřadu
rozhřešujícího kardinála, ač ho nikterak nejsem hoden.

Nuž, naplněn pomyšlením na nekonečnou slávu
Boží, hroze se muk, jenž Čekají v pekle na hříšníky a
přestupníky zákona Božího, umyslil jsem sobě, že
umenuším nesmírnost zločinů svých největším pokáním,
jaké mohu učiniti v poslední hodině, k nížto se blížím.
Tehdy od církve svaté, jejíž práva a dobrou pověst
spravedlivosti jsem hanebně zapřel, zradil a zaprodal, došel
jsem té milosti, že mohu po způsobě starých křesťanův
veřejně se obviniti a obžalovati. Abych mohl osvědčiti ještě
větší pokání a lítost, přál bych si mít! v sobě dosti života,
bych mohl býti u vrat katedrály hanoben a tupen ode
všech svých bratří v Kristu, bych tam mohl státi po celý
den na kolenou, se svící v ruce, s provazcem na hrdle a
s nohama bosýma, neb velmi jsem chodil po bludných
cestách pekelných, v vítr pouštěje svaté zájmy Boží. Ale
však v tomto velikém ztroskotání své křehké čstnosti, což
vám budiž vejstrahou a naučením, že se máte vyhýbati
neřesti a osidlům ďáblovým a že máte hledati outočiště
v Církvi, kde jsou všeckny spomoci, byl jsem tak velice
zakouzlen Lucyferem, že Pán náš Jezus Kristus toliko skrze
přímluvu vás všech, jichž nápomoci a modliteb se
dovolávám, smiluje se nade mnou, nebohým křesťanem
pobloudilým, jehož oči se roztékají v slzách. Chtěl bych
proto míti ještě jeden život, bych mohl naplniti jej skutky
pokání.

Nuž tehdy slyšte a třešte se velikým strachem!

54 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

Vyvolen a investirován v shromáždění kapituly, abych započal, vedl a vyšetřil při, vznesenou protiv daemonovi, který jest se pod způsobou a tvářností ženy projevil v osobě odpadlé, ohavné a Boha zapřevší mnišky, jenž slove Zulma v zemi nevěřící, odkavad jest k nám příklubala. Kterýžto ďábel znám jest v diecési jménem Klára v klášteře karmelitánském a tuze moutil město naše, uléhaje [succubans] pod přemnohé mládence a muže, aby jich duší dobyl pro Mammona, Astarotha a Satana, knížata pekelní, sprovazuje je z světa v stavu smrtného hříchu a dává jim smrt tam, kde se počíná život, já, soudci, vpadl jsem na konci živobytí svého v to osidlo a lečidlo a ztratil jsem zdravý rozum, vykonávaje zrádně ouřad, který kapitula s velikou důvěřivostí svěřila mé chladné, vystydlé starobě. Slyšte, jak subtylný a oulistný jest daemon, a vystráhejte se jeho čar a frejů ďáblových.

Když jsem poslouchal první outrpné vyznání řečeného succuba aneb běsa, s hrůzou jsem viděl, kterak železa na jeho nohou a rukou nezanechávají na nich nižádné stopy. A tímto způsobem byl jsem oslněn jeho tejnou moci a lestnou slabostí. Můj duch se z nenadále zatemnil uhlídav tělestné dokonalosti, jimiž jest se ďábel oděl. Libá hudba jeho hlasu zapalovala mě od hlavy k patě a budila ve mně tesklivost a žádostivost, abych byl mlád a mohl obcovati s řečeným daemonem, říká sám v sobě, že za hodinku tělestné

kratochvíle a laškování s tou nebesnou krásou by mé spasení věčné bylo toliko nepatrnou úplatou za milostné

KTERAK JEST UČINIL SUCCUBUS, BY VYSSÁL DUŠI STARÉHO SOUDCI, A CO JEST POŠLO Z rozkoše, kterých bych okusil v těch přemilých pažích. Tehdy odvrhl jsem pevnost, kterou mají býti nepřítřzně vyzbrojeni soudcové. A daemon, skrze mne tázaný a examinovaný, odpovídal slovy tak chytrými a obmyslnými, že jsem při jeho druhém vyslychání byl již pevně přesvědčen, že bych se dopustil zlého činu, bych trápil a mučil tak nebohrou děvičku drobnou, jenž jest plakala a hořekala co nevinné robátko.

Tehdy, varován byv hlasem s hůry, bych konal svou povinnost a že ta zlatá slova, to libé hudení na pohled nebesné, jsou toliko šálení d'ábelská, že to tělo, tak rozkošné a líbezné, tak Čilé a mrštné, promění se v zvíře strašně chlupaté a drápavé, a oči její tak sladké v uhlíky pekelné, zadek její v ocas šupinatý a ta její sličná růžová ústa s spanilými rty v tlamu kokodrilovou, navrátíl jsem se k oumyslu svému dáti mučiti řečeného succuba tak dlouho, až by vyznal, pro kterakou příčinu poslán byl na svět, jak tohoto způsobu právního používáno bylo již dlouho v křesťanstvu.

Než, jakmile jest se mi řečený daemon okázal nahý, aby byl podán k outrpnému právu, v tu hodinu a chvíli mě jeho čarovné kouzle dostaly v svou moc: mé staré kosti praskaly, mozek mi zalilo teplé světlo, srdce mi přetékalou mladou a horkou krví. Byl jsem vnitř celého těla svého vesel a potěšen a skrze kouzlo vržené v mé oči rozplynuly se všechny sněhy mého čela. Docela a dokonce jsem zapomněl na křesťanský svůj život a byl jsem co scholár nezbedný, jenž jest ze školy poprchl, toulá se v polích a

jablka krade. Neměl jsem nižádnou sílu udělati jedinké znamení svatého kříže a nevzpomněl jsem ani Církve, ani sladkého Spasitele lidí. Jsa kořistí tohoto mámení chodil jsem ulicemi, připomínaje si líbeznosti toho hlasu, jakož i nestudatě spanilé tělo řečeného daemona, a říkáje si nescítělné nechvalitebné a smilné věci. Napotom, naboden a vlečen vidlemi ďáblnými, jenžto v mé hlavě vžely co kosíř v dubu, byl jsem skrže to železo ostré veden k šatlavě, ač anděl můj strážě mě přes tu chvíli za ruku potrhal a vystříhal před těmi pokušeními pekelnými. Než nic nedbajíc na jeho svatá napomínání a na jeho pomoc, miliony drápů, zařatých v mé srdce, mnou smýkaly a brzy jsem byl v šatlavním vězení.

Když pak mi byly otevřeny dveře, neviděl jsem juž podobu žaláře, neb succubus svrchu psaný skrže pomoc duchů zlých potvorných nebo některakých vil kouzedlných připravil tam sobě komořici purpurnou a hedvábnou, plnou vůní a kvítí, a tam se kochal, stkvoucně jsouc odín a nemajíc ani želez na hrdle, ani okovů na nohou.

Dal jsem se svléci z svého kněžského roucha a vsaditi do vonné lázně. Napotom mě Často psaný daemon oděl v šaty sarracenské a vystrojil mi slavné a nákladité hodokvašení z krmiček vzáctných v nádobách čistě a mistrně udělaných a ctil mě azianskými víny v zlatých číších, libými písněmi a hudbou a tisícerými chválami, jenž líbezně lektaly mou duši. Pečený succubus se nepřestále držel při mém boku a jeho sladké hříšné dotejkání mi do

KTERAK JEST UČINIL SUCCUBUS, BY VYSSÁL
DUŠI STARÉHO SOUDCI, A CO JEST POŠLO Z
oudů vlévalo novou horkost. Anděl můj strážce mě opustil.
Od toho okamžení živ jsem byl již toliko skrze strašlivý
lesk mouřinčiných očí, žádostiv jsa horkého objeti toho
ladného těla, napořád chtěje čiti její červené rty, jež jsem
měl za přirozené a nikterak jsem se nestrachoval kousnutí
jejich zubův, jenž stahují do nejhlubšího pekla. Kochal
jsem se v nesrovnatelné sladkosti jejich dlaní, nepováživ
při sobě, že mě to hladí špinavé drápy. Summa na krátce
chvěl jsem se jako ženich, když chce vjíti k nevěstě své,
nepováživ, že ta nevěsta má jest smrt věčná. Za hřbet jsem
vložil věci tohoto světa jakož i zájmy Boží a přemýšloval
jsem toliko o lásce, o nadřičkách krásných té ženy, jenž mě
k tělestnému skutku namlouvaly, a o té její bráně pekelní,
do nížto jsem hořel žádostivostí vrhnouti se.

Žel, bratři moji milí, za celé tři dny a celé tři noci byl
jsem nucen těžce u ni pracovati, nemoha zastaviti proudu,
který prýštl z mých ledví, do nichž se zatínaly jako dvě
píky ruce succubové a způsobovaly, že má nebohá staroba,
vysechlé kosti moje jakoby vypocovaly lásku.

Předkem a nejprve řečený bēs ženský, aby mě k sobě
přivábil, naléval do mne jakoby některakou sladkost
mléka. Potomně přišly palčivé blažnosti vroucí, jenž jsou
mi jako sta jehel probodávaly kosti, mozek, oudy. Tehdy
se skrze to drážnění rozplamenily skryté vnitřnosti mé
hlavy, má krev, moje maso, kosti. Poté jsem se rozhořel
pravým ohněm pekelním, který mi způsoboval bolestná
štípaní v kloubích a neuvěřitelnou, nesnositelnou,
hnusivou rozkoš, jenž trhala všeckna pouta živobyetí mého.

Vlasy řečené běsnice, jimiž přistřeno bylo mé nebohé tělo, kropily mě ohňovou rosou a jeden každý jejich lilík mě pátil jako bidélce žhoucího roštu. V této smrtedlné rozkoši a slasti jsem viděl, kterak rozpálená tvář řečené d'áblice nesytné směje se a říká mi nescitělná k smilství drážlivá slova: že jsem její rytíř a pán, její kopíčko a světlo, její radost, její blesk a její život, její dobrý, její nejlepší jezdec. A že míní spojit se se mnou ještě lépeji, jsouc žádostiva býti v mé kůži aneb míti mne celého v kůži své. Což já slyše, pod ostnem toho jazyka, jenž ze mne vyssával duši, vrhal jsem se a cpal vždy dál a hloub v to peklo, ale však dna jeho jsem nalézti nemohl.

Tehdy, když jsem neměl již ani krápek krve v žilách, když mi duše již nebila v těle, když jsem byl naskrze uničen a zhuben, milostná ta žena, napořád svěží, bílá, Črvenavá, zářivá a chechtavá, takto mi pravila a řekla:

Bláznochu nebohý, ztřeštil-li jsi se neb smyslem pomínul, žes mě za daemona měl? Nuž, bych tě nejčko požádala, abys mi duši svou prodal za jedinké políbení, nedal-li bys mi ji z celého srdce svého?

Ba věru dal, děl jsem.

A kdyby, abys mohl nepřestále takto lopotati, potřebí bylo sytiti se krví mláďátek, bys mohl v mém loži nepřítřzně rozsívati nový život, rád-li by ses jí nesytil?

Ba rád, děl jsem.

A bys byl nepřestále jezdcem v mém sedle klusajícím, bujným jako člověk v květu mladosti své, jenž jest pln života, opíjí se rozkoši, noří se na dno radosti co plavec do

KTERAK JEST UČINIL SUCCUBUS, BY VYSSÁL
DUŠI STARÉHO SOUDCI, A CO JEST POŠLO Z
řeky, nezapřel-li bys Pána Boha svého, nenaplinul-li bys
na tvář Kristovu?

Ba pravdu máš, řekl jsem.

A by ti bylo přivoleno ještě dvadcet let kněžského
života, zdaž bys o ně neirajmarčil za dvě léta této lásky,
jenž tě spaluje, a za to, aby ses mohl na mně tak hezky
kejvati?

Ba tento frajmark aneb obchod směnný učinil bych
rád, dal jsem odpověď.

Tehdy učil jsem sta ostrých drápív, jenž jsou mi rvaly
bránici, co by tam tisíc zobáků dravých ptáků křičíc trhalo
svou krmí. Napotom jsem byl náhle od země zdvižen na
řečeného succuba, kterýžto rozpjál křídla svá lítavá a pravil
mi řka:

Klusej, můj klusáčku, klusej vesele! Jenom se pevně
drž v sedle své klisinky, drž se její hřívky i jejího hrdla a
klusej a klusej, klusáčku můj milý! Celý svět klusá a chlípá!

A co by v mlze některaké jsem tak uhlídal pozemská
města a jakoby darem některakovým obzvláštním jsem
tam viděl jednoho každého nešlechetně se objímajícího s
daemonem ženským, an harcuje a oplodňuje s žádostivostí
chlípnou, a všickni jsou prokřikovali nečitedlná slova lásky
a všelikteraká zvolání, a všickni byli hovadně zpojímáni a
zakolíkovaní, a všickni kejvali a hejhalí. Tehdy má klisice
s mouřinskou hlavou, nepřestále letíc a velikým prchem
běžíc skrze oblaka, okázala mi Zemi, ana se smilně kníká
s Sluncem v kopulaci tak zuřivé, že z ní tryskal proud
hvězdného semene. A v tom proudu každý svět ženský

60 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

chlípal se světem mužským. A na místě slov, jak je říkají tvorové lidští, ty hvězdné světy vypocovaly z té sladké milostné lopoty naše bouře, metaly blesky a ječely veliká hřímání. Potom, nepřestále vejš drabuje, uhlídal jsem nad světy Přírodu, matku všeho, což jest, ana obcuje s Knížetem pohybu. Tehdy mě succubus s posmíškem zanesl upřímo do středu toho děsitedlného a nepřítřzného smilnění, v němžto jsem byl ztracen co zrnko písku v moři. A kobylice moje bílá mi nepřestále mluvila řkouc:

Klusej, klusáčku můj milý, klusej vesele! Celý svět chlípá a klusá!

Tehdy, předloživ sobě, jak málo znamená nebohý kněz v tomto mohutném proudu oplodňujícího semene světů a elementů, v němž se nepřestále pojímaly a zuřivě po sobě rejdivy kovy a kameny, vody i povětrní proudové a hromy, ryby a rostliny, zvířata a lidičkové nebozí i duchové mocní, světy a planetové všickni, tehdy jsem zapřel svatou svou víru katoličskou.

Poté succubus, okazuje mi tu dlouhou hvězdnou cestu na obloze, řekl mi, že ta mléčná dráha jest krůpějka nebesného semene, jenž jest ukápla z mocné ejakulací milostně spojených světů. A já, slyše to, na nově zas jsem dychtivě klusal v sedle succuba v záři nečíslných milionů hvězd, a jak jsem tak chlípnul, byl bych chtěl číti v sobě přirození těch nečíslných milionů zpojímáných tvorův.

V tom, z toho velikého milostného napětí, klesl jsem naskrze vyčerpán a slyše náramný pekelní smích.

Napotom jsem se uhlídal na svém lůži, obklopen

KTERAK JEST UČINIL SUCCUBUS, BY VYSSÁL DUŠI STARÉHO SOUDCI, A CO JEST POŠLO Z služebníky svými věrnými, jenž jsou se odvážili dáti se v boj s daemonem, vyživše na lože, v němžto jsem ležel, plný čber svěcené vody a říkající vroucí modlitby k Bohu. Tehdy jsem, přes tuto jejich pomoc, musil vybojovati strašlivý boj s řečeným succubem, jehož drápy se zařaly do mého srdce a působily mi nekonečná muka. Když jsem pak občerstvěl hlasy služebníků, příbuzných a přátel svých a zkusil udelati znamení svatého kříže, succubus, jenž seděl všudy v loži mém, v hlavách, v nohách, všudy, rval mi tělo, smíchem se chechtal, šklebil se, stavěl mi před oči nečíslné obrazy chlipné a připravoval mě svým drážděním k novému smilství.

Nic méně, maje se mnou slitování, monseigneur arcibiskup poslal mi relikvie svatého Gatiena. A jak jest se schránka s nimi dotekla mého lože, řečený succubus přinucen byl uprchnouti, zanechav po sobě smrad a vůni zlou z síry a pekla, z Čehož služebníci moji, přátelé a jinací přítomní lidé jsou potom chropěli po celý den. Na tu chvíli však nebesné světlo Boží ozářilo mou duši a já jsem seznal, že jsem skrze hříchy své a skrze ten svůj boj se zlým duchem ve velikém nebezpečství smrti.

Tehdy jsem jako o zvláštní milost prosil, aby mi bylo dáno živu býti ještě krátkou chvíli, tak abych mohl slávu vzdáti Pánu Bohu a jeho Církvi svaté, dovolávaje se nekonečných zásluh Pána

Jezu Krista na kříži, zemřelého pro spasení všechněch křesťanů. Modlitbou tou dosáhl jsem opěty síly, bych se mohl veřejně vyznati z svých hříchů a dožádati se ode

62 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

všech oudů svatovavřínecké farní obce jich spomoci a podpory pro svou záchranu z Očistce, kam půjdu vykoupit! zhřešení svá mukami nekonečnými.

Na konec vyznávám a oznamuji:

Že mandát a ortel můj, jenž pro daemona Často psaného žádá soudu Božího a zkoušky svěcenou vodou a ohněm, jest šalebnost a lichota mé zlé vůle, kterou jest mi našeptal řečený succubus, by mohl uniknouti spravedlivosti arcibiskupského a kapitulního soudu. Přiznalť se mi v tejnosti, že může místo sebe poslati některakého daemona aneb ducha zlého, takovému trápeni obvyklého.

Naposledy pak poslední své vůle porízením kšafftují kapitule kostela svatého Vavřince veškeré jmění své, aby založena byla kapla při kostele a aby ustavena, ozdobena a zasvěcena byla svatému Hieronymovi a svatému Gatienovi, an jeden jest patron můj svatý a druhý retoval mou duši.

Toto jsou slyšeli všickni přítomní a lehán de la Haye [Iohannes de Haga] předložil to před oči církevního soudu.

My, lehan de la Haye [Iohannes de Haga], zvolený v generálním sedění kapituly k úřadu rozhřešujícího kardinála u Svatého Vavřince podlé obyčeje a zvyku tohoto kostela a investirovaný, abych znovu pokračoval ve při s daemonech chlípným succubem, toho času přivřeným kapitulní šatlavou, přikázali jsme nové vyšetřování, v němžto slyšení budou všickni z této diecése, jenž jsou zvědělí nětco toho se dotýkajícího. Za neplatné

KTERAK JEST UČINIL SUCCUBUS, BY VYSSÁL
DUŠI STARÉHO SOUDCI, A CO JEST POŠLO Z
prohlašujeme všeckna dříve učiněná vyšetřování, výslechy
a ortely a rušíme je ve jménu veškerého kněžstva řečeného
kostela, shromážděného v generální a svrchované kapitule.
A pravíme, že není důvodu pro apelací k Bohu, jež byl
zrádně učinil prvé psaný daemon, a to pro převelikou
d'áblovou proradnost a lestnost v tomto punktu.

A mandát a zápis tento bude skrze herolta městského
za zvuku trub volán na všech místech diecése, kde byly
vyhlášeny falešné ortely a mandáty z měsíce minutého,
neb jest je vedle přiznání nebožtíka Hieronyma Cornilla
všeckny způsobil řečený daemon.

Nechať všickni křesťané nápomocni jsou naší Církvi
svaté a jejím přikázáním.

lehan de la Haye

**KTERAK SEBOU ZMÍTALA TAK
ČILE MOUŘÍNKA Z HORKÉ
ULIČKY, ŽE TOLIKO S
VELIKOU NESNÁZÍ MOHLA
BÝTI ZA ŽIVA SPÁLENA A
UPEČENA NA VZDORY PEKLU**

*Psáno v měsíci máji léta Páně 1360 na
způsob kšafftu.*

PŘEDRAHÝ A VROUCNÉ MILOVANÝ SYNU můj, až ti bude dáno čisti tento list, já, otec tvůj, ležeti budu v hrobě, doprošuje se modliteb tvých a snažně tě žádaje, abys sobě v živobyті svém vedl na každý čas tak, jak ti přikázáno bude tímto reskriptem o moudré správě tvého rodu, o štěstí a bezpečnosti tvém. Psalť jsem to v čase, kdy mysl a důvtip můj byly ještě čerstvě rozrušeny vrchtitou nespravedlivostí lidskou.

V mužném věku bylo velikou mou čsti žádostí pozdvihnouti se v Církvě a dosáhnouti v ní nejvyšších míst z té příčiny, že nižádný jiný život nezdál se mi krásnější. Nuž v tomto opravdivém umyšlení svém naučil jsem se čisti a psátí. Poté jsem se s velikou nesnázi dostal tak daleko, že jsem vstoupiti mohl v stav kněžský. Než, nemaje ochránce žádného mocného aniž rádce moudrého, umyslil jsem sobě ten a takový fortel: požádal jsem, by mě ustanovili za písaře, zapisovatele a rubricatora kapituly svatého Martina, kde byly nejvznešenější a nejbohatější křesťanští pánové, an i král frančský jest tam toliko sprostným kanovníkem. Za jisto tam tehdy byla pro mne lépe než kde jinde příležitost, prokázati služby nekterakým mocným rytířům a nalézti tak pány, jenž by mě íedrovali, a s pomocí jejich vstoupiti do služeb Církvě a nejposlíz dosáhnout! mitry biskupské jako kdokoli jiný a býti vyvolen k arcibiskupskému stolci sám Bůh ví kde.

Ale však toto první předsevzetí mé bylo příliš odvážlivé a poněkud příliš čsti žádostivé, což mi Bůh dobře okázal tím příběhem. Místa toho dosáhl na mém místě pan lehan de Villedomer, jenž se od toho času stal kardinálem. A já jsem byl odmítnut, zouplna poražen. Tehdy, v tom neštěstí mém, dostalo se mi polehčení v mých starostech a souženích skrze dobrého starčíka Hieronyma Cornilla, rozhřešujícího kardinála, o němž jsem ti Častokrát rozprávěl. Ten milý Člověk mě svou laskavostí přinutil, bych se chopil pera pro kapitulou svatého Vavřince a pro

KTERAK SEBOU ZMÍTALA TAK ČILE
MOUŘÍNKA Z HORKÉ ULIČKY, ŽE TOLIKO S
arcibiskupstvo tourské. Což jsem učinil se čstí, neb měl
jsem pověst skribenta aneb písáře znamenitého.

Právě toho roku, když jsem měl vstoupit! v stav
kněžský, započal se slavný proces s ďablicí aneb běsnicí
z Horké uličky, o kterém až i po dnes mluví staří lidé a
rozpravují u večer mladým příběh, který toho Času tehdá
slychán byl u všech frančských krbů.

Tehdy, naděje se, že to pomůže mé Čsti žádostivostí
a že kapitula mě za tu spomoc vyvejší, můj dobrý pán dal
mě ustanoviti za písáře všeho toho, co mělo býti v těžké
té při do kněh zapsáno a položeno. Od samého počátku
monseigneur Hieronymus Cornille, starček věku svého
těměř osmdesáti let a muž velmi rozumný, spravedlivý a
uvážlivý, čichal v té věci některaké špatnosti a nepravosti.
Ač nikterak nemiloval povětrných vrejírěk a nepoznal
ženy tělestné v životě svěm, jenž byl svatý a ctitedlný,
pro kteroužto svatost zvolen byl za církevního soudci,
proto předce, jak byly skonány výslechy svědků a nebohá
dívka slyšena, světle seznal, že ta veselá mladička, jak jest
koli porušila řeholi svého kláštera, nikterak není vinna
nižádným ďábelstvem a že nepřátelé její a jiní lidé, jež
z opatrnosti nechci jménem jmenovati, touží toliko po
jejím velikém zboží. Mělť toho času jeden každý za to,
že řečená děvečka má tolik stříbra a zlata, že by mohla
koupiti, jak zjevně vůbec pokřik a rozprávka byla, celé
hrabství tourské, by jí bylo libo učiniti tak. Tak tehdy bez
čísla mnohé lži a nařklivé, nepoctivé řeči, pronášené o této

dívce, již počestné ženy záviděly, běhaly světem a lidé jim věřili co svatému Evanděliu.

Za těchto a takových cirkumstancii monseigneur Hieronymus Cornille, seznav, že v řečené děvičce není jinakého daemona krom daemona lásky, vyžádal si od ni slib, že chce až do skonání svých dnův živa býti v některakém klášteře jeptišském. Potomně, když jsou ho někteří udatní rytíři, nebázniví v boji a bohatí statky, ujistili a ubezpečili, že učiní všecko, aby ji zachránili a zachovali, ponukl ji podtají, by si od žalobců svých vyžádala soudu Božího a aby zboží své všecko darovala kapitule na ten účinek, aby umlčela jazyky zlé. Tak mělo býti před hranici ohňovou retováno nejspanilejší kvítíčko, jaké kdy nebesa seslati ráčila na naši zemi. Kterážto květinka v podobě a tváři ženské hřešila toliko něžnosti přílišnou a milosrdím v nemoci lásky, kterou její oči metaly do srdcí všechněch citelů jejích.

Leč pravdivý ďábel v křtaltu a v způsobu mnicha vmísil se v tuto při. Přitrefiloť se to takto:

Veliký nepřítel čstnosti, rozumnosti a svatosti monseigneura Hieronyma Cornilla, jemuž jméno bylo lehan de la Haye, přezvěděl, že nebohá dívka živa jest v vězení svém rovně co králová, nařekl zlobně rozhřešujícího kardinála, že jest s ní spuntován a stovařišen a že jest spomocníkem jejím pro tu příčinu, že [prej] ho, jak řekl ten nehodný kněz, činí mladým, zamilovaným a šťastným. Z čehož jest umřel jednoho dne žalostí nebohý

KTERAK SEBOU ZMÍTALA TAK ČILE
MOUŘÍNKA Z HORKÉ ULIČKY, ŽE TOLIKO S
stařec, seznav z toho, že lehan de la Haye přísahal jest jeho
záhubu a chce jeho ouřad a titul.

Jisto jest, že náš pán arcibiskup navštívil šatlavu a
nalezl mouřenínku v líbezném místě, na velmi dobrém
loži, bez želez, neb ukryvši sobě dyamant v místečku, kde
by nikdo nebyl sobě pomyslit, že by držeti mohl, koupila
sobě shovívavou vlídnost šatlavního hospodáře. Toho času
tehda někteří pravili, že hospodář šatlavní přilnul k ní
velikou milostí a že z veliké lásky, ale však spíše pro
velikou bázeň svou z mladých pánů baronů, jejích
kochánků a milíků, strojil její útek.

Když pak dobrák Cornille ležel na smrtedlné posteli
a kapitula skrze podštívání lehana de la Haye usoudila,
že jest nutno zrušiti všeckno, což jest koli v té při učinil
a rozhodl rozhřešující kardinál, a též i jeho odsudky a
mandáty všeckny, tehdy řečený lehán de la Haye, toho
času sprostný katedrální vicarius, dovodil, že na to do-
stačuje veřejné přiznání toho dobrého člověka na jeho
smrtedlném loži. Tehdy byl soužen, trápen a tribúlován
umírající muž skrze kapitulní pány jak od Svatého
Martina, tak z Marmoustieru, skrze arcibiskupa i skrze
papežského legáta, aby to všeckno odvolal v zájmu Církve
svaté. Čemuž však dobrý ten muž odepřel a proti tomu se
spíčil.

Ale však naposledy, po nečíslných mukách,
přichystána byla jeho veřejná zpověď, jíž přítomni byli
nejznameníější lidé z města. Kterážto rozšířila hrůzu a
zděšení takové, že o nich nelze vypraviti. Kostely v celé

70 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

diecési konaly veřejné modlitby protiv té ráně hrozlivé a jeden každý se lekal a strachoval, že uvidí, kterak ďábel k němu vskakuje komínem. Než v pravdě jest se přihodilo, že pán můj měl horoucí zimnici, když jsou z něho vymámili řečené odvolání, a viděl v světnici nic než krávy. Když horkost pominula, hořce plakal a naříkal nebohý svatý muž, zvědév skrze mne, kterak jest se všeckno stalo. Napotom dokonal běh života svého v náručí mém, v přítomnosti lékaře svého, zoufaje sobě skrze tu ničemnost pokrytskou a říkáje, že jde k nohám Pána Boha Spravedlivého prositi, aby nedopouštěl naplnění nespravedlivosti tak žalostivé. Učinilat ho velmi tesklivým nebohá mouřenínka a převelice ho zamoutila slzami a lítosti svou, neb jest ji jednoho předešlého času o samotě vyzpovídal a tehdy se projevila Božská duše, jenž byla v tom těle a o niž nám mluvíval jako o dyamantu, který hoden bude zdobiti svatou korunu Boží, až ta žena, skonavši pokání, opustí život.

Tehdy já, synu můj milý, znaje ze slov, jenž jsou se mluvila po městě, a z sprostných odpovědí nebohé mladičky, všeckny nesnáze této pře, vedle rady mistra Františka de Hangest, kapitulního doktora v lékařství, ustanovil jsem sám v sobě předestírati nemoc a opustiti službu při chrámu svatého Vavřince a při arcibiskupství. Nechtěl jsem smočiti ruky své v krvi nevinné, kteráž až i po dnes křičí a křičeti bude až i do dne posledního soudu před Bohem.

Poté byl z ouřadu svého složen a vyhnán šatlavní

KTERAK SEBOU ZMÍTALA TAK ČILE
MOUŘÍNKA Z HORKÉ ULIČKY, ŽE TOLIKO S
hospodář a k místu jeho nařízen a ustanoven druhorozený
syn katův. Kterýžto vsadil mouřenínku do temnice a
nelidsky ji opatřil kládou a krom toho ji na rukou i na
nohou silně okoval železy a panty, jenž vážily padesát
liber. Potomně byla šatlava střežena městskými lukostřelci
a zbrojnoši arcibiskupskými. Dívka byla mučena a trápena
a kosti jí byly lámány. Bolestí přemožena poznala se podle
přání lehana de la Haye a beze všeho obmeškání jest
ortelována a odsouzena, aby spálena byla ohněm v ohradě
svatého Štěpána, když byla dříve postavena u vrat
kostelních, odína toliko v košilku sirovou. Napotom
všeckno jmění její dostala kapitula et caetera.

Kterýžto ortel způsobil veliké zmatky a rozbroje v
městě pro tu příčinu, že tři mladí rytířové tourští jsou
přisahalí, že zahynou v službách té děvičky nebohé a že
ji osvobodí všemi cestami. Tehdy přišli do města,
doprovázeni jsouce velikým shloučením nuzníků,
chodníků, starých soldátů, vojáků a jiných vandrovních
lidí, jež řečená dívka za dřívějších časů v štědrosti své
byla fědrovala neb z bídy zachránila aneb z hladu Či z
některakého trápení jiného. Kteřížto jsou prolezli brlohy
městské, kde v nouzi a v bídě živi byli ti, jímž jest
prokazovala dobro. Tehdy pak, všickni se vzbouřivše a
svolavše k úpatí Hory svatého Ludvíka krále pod ochranou
zbrojnošů pánů prve jmenovaných, přibráli za tovařiše své
všeckny vandrovní pacholky, stupky, štveráky, mordýře
a všelikterakou sběř lotrovskou z okruhu dvadceť mil a
valem oblehli jednoho dne arcibiskupské vězení, velikým

hlasem žádajíc, aby jim mouřenínka vydána byla, jako kdyby ji chtěli vésti na smrt. V pravdě však pro tu a takovou příčinu, aby ji retovali a tejně a skrytě vsadili na dobrý kuň, by mohla prchnouti. Jezdilať na koni co dobrý marštalěř. Tehdy v té strašlivé lidské bouři vidino bylo mezi hradbami arcibiskupství a mosty víceji nežli deset tisíc pobouřených lidí, kromě všech těch, jenž byli posazeni na domových střeách a vylezli ve všech poschodích, aby dívali tomu pozdvižení. Summou: za Loirou řekou, na druhé straně svatého Symphoriona, snadno bylo slyšeti hroznivý křik křesťanův, jenž jsou do toho šli s pilným a bedlivým umyšlením spáliti mouřínku ohněm, a těch, jenž jsou se na vězení obořili na ten oučinek, aby té nebohé chudenici nápomocni byli k outěku. Tiskání a tlačení těl bylo tak mocné v tom houfu nešlechtné čeládky, žíznicí po krvi nebohé mladičky, k jejímž nohám by všickni byli padli, by jim dopřáno bylo uhlídati ji, že sedm děťátek malých, jedenácte žen a osmero měšťanův tam bylo umačkáno a udupáno tak, že nebylo možno poznati je, an byli co hromádky bláta.

Summa na krátce: tak nesmírně otevřena byla tlama člověčího Leviathana, obludy strašidelné, že její křik slyšán byl až i v Montilz-les- Tours. Všickni jsou křikali: – Smrt běsnící! – Vydejte nám tu d'áblici! – He, hej! chci z ní celou čtvrt! – Já zas chlupy! – Mně nohu! – Tobě vlasy! – Mně hlavu! – Mně to nádobíčko! – Zdaliž ji má ryslávou? – Uvidíme ji? – Bude spálena? – Na smrt! Na smrt! . . . Jeden každý prokřikoval nětco jiného. Než ten křik:

KTERAK SEBOU ZMÍTALA TAK ČILE MOUŘÍNKA Z HORKÉ ULIČKY, ŽE TOLIKO S

– Obětujte ji Bohu! Smrt ďáblici!... metán byl pojednou veškerým davem lidu tak hlasně a krutne, že uši a srdce krvácely. A jiný křik byl vnitř v příbytku sotvičky slyšán. Arcibiskup, chtějíc upokojiti tu bouři, jenž hrozila všeckno povaliti, vyšel z chrámu s velikou slávou, nesa Nejsvětější svátost. To zachovalo kapitolu před záhubou, neb ti nepokojme! a rytíři zlí jsou přísahou slíbili, že zhubí a zkazí a spálí klášter a zmordují kanovníky. Ale však iortelem tímto kněžským byli jeden každý přinuceni rozjíti se a pro nedostatek krmi navrátiti se domův.

Tehdy klášterníci, šlechta i měšťané tourští pro veliký strach z některakého loupeni sešli se nočního času a schválili mínění kapituly. Z jejich péče zbrojnoši, lučištníci, rytíři i měšťané u velikém množství cíhali skrytě a zbili i zhubili část nákeřníků, lotrů a násilníků, jenž přezvě děvše o té rebelii tourské přicházeli rozhojniti počet nepokojníků. Messire Harduin de Maillé, letitý urozený pán, uvážlivě namlouval mladé rytíře, jenž stáli na straně mouřínky, a moudře jim mluvil, tázaje se jich, chtějí-li pro spanilou ženskou tvář uvrhnouti celý tourský kraj v oheň a krev a zdali, byť i vítězství obdrželi, ovládnouti si troufají napotom tu špatnou chasu, jenž jsou ji v hromadu stroubili. Vystříhal je dále, že ta lotrovina, až by zhubila hrady a zámky nepřátel svých, udeří k šturmu na zámky svých pánů. Že však, ano vzbouření ničeho nedosáhlo hned na poprvé, poněvadž žádná strana posavad nezískala vítězství, zdaž by mohli nabýti vrchu nad církevní mocí tourskou, jenž se dovolá pomoci od krále? A mnohá jiná

taková slova. K těmto důvodům mladí páni rytíři odpověď dali, že kapitule jest snadné vypustiti nočně tu dívku a že tím by příčina vzbouření sklizena byla. Ale však monseigneur de Censoris, papežův legát, k této moudré a lidské žádosti odpověděl a řekl, že musí býti zachována moc a právo náboženství a Církve svaté.

Tak tehdy nebohá devička zaplatila za všechno, neb bylo smluveno a sneseno, že vzbouření nebude nikterak vyšetřováno a treskáno.

Tak měla kapitula úplnou volnost a svobodu přikročiti k popravě neblahé dívky. Ke kterémužto církevnímu divadlu a spektakulu sešli se lidé z okruhu dvanácte mil. Však také toho dne, kdy succubus, když byla ukojena spravedlivost Božská, měl býti vydán spravedlivosti světské, aby byl veřejně spálen na hranici, ani za zlatou libru nižádný člověk venkovský, buď to i kněz, nebyl by nalezl noclehu v městě Toursu. Té noci před tím mnozí jsou tábořili před městem pod stany nebo ležíc na slámě. Krmi se nedostávalo: mnozí, jenž jsou přišli s brouškem plným, vracovali se domův s břichem prázdným, nespatrivše než toliko z dálky plápolat! oheň. Napotom na ně strahovala ničemná chasa a udělala ne jeden dobrý lov po cestách.

Nebohá milostnička byla téměř mrtva. Vlasy jsou jí zbělely. Byla to v pravdě toliko kostra sotva krytá masem a její okovy a panty vážily víceji nežli ona sama. Užila-li kdy některaké radosti za živobytí svého, draze to zaplatila této chvíli. Praviliť, jenž jsou ji viděli kráčeti, že kvílila

KTERAK SEBOU ZMÍTALA TAK ČILE
MOUŘÍNKA Z HORKÉ ULÍČKY, ŽE TOLIKO S
a hořekala, až lítost a žal nad ní měli též i nejvzteklivější
nepřátelé její. Pro tu příčinu také byli nuceni dáti jí v
kostele do úst roubík. Kterýžto hryzla jako ještěřice prut.
Napotom ji mistr popravní přivázal k kůlu, aby ji podepřel,
neb co chvíli klesala a padala skrze svou nedostatečnost.
Než potomně se jí v nenadále navrátila síla, an proto
předce, jak pravili, podařilo se jí shoditi provazy a ujití přeč
do kostela. Tam poté nad míru hbitě vylezla k hornímu
ambitu, poletujíc jako pták podlí sloupků a zdobných
roubení. Byla by utekla na střechy, kdyby archibusir
některaký nebyl zamířil na ni kuši a nevrazil jí šíp do
kotníku. Ač měla nohu téměř přeraženu, nebohá děvčička s
chvátáním ještě stále prchala kostelem, nic na to nedbajíc,
krácejíc po zlomené kosti a rozlévajíc krev. Tak tuze jest
se děsila plamenův hranice dřev. Na konec byla lapena a
spoutána, vsazena na káry a vezena na místo popravištné,
aniž ji kdo od té chvíle slyšel naříkati. Pověst o jejím
outěku v kostele upevnila sprostný lid obecný u víře, že
to byl ďábel, a někteří jsou pravili, že létala v povětří.
Napotom, když jest ji městský kat uvrhl v oheň, učinila
dva nebo tři strašidelné skoky a upadla do plamenův
hranice, jenž hořela poté za celý den a noc.

Nazejtří jsem se šel podívat, ostalo-li nětco z té
spanilé mladičky tak sladké, tak milostné. Leč našel jsem
juž toliko maličký zlomek kosti stydké, na které přes ten
veliký oheň ostalo ještě drochet vlhkosti a o kterém někteří
pravili a jistili, že se ještě stále zachvívá co žena v tělestném
rozkochání.

Neuměl bych, drahý synu můj, vypovědět nečíslné a nesmírné zámutki, jenž jsou mě tížily as deset let. Nepřestále jsem myslel na toho anděla, utrápeného od zlých lidí, a nepřestále jsem viděl jeho oči plné lásky. Krátce: nad člověčí přirození krásná způsobu a letora řečeného sprostného dítěte zářily ve dne i v noci přede mnou a modlíval jsem se za ni v kostele, kde byla umučena. Naposledy jsem již neměl síly ani odvahy pohledět bez chvění na rozhřešujícího kardinála lehana de la Haye, jenž napotom umřel a zcepeněl, sežrán byv od vši. Malomocenstvo vykonalo spravedlnost nad církevním soudcím. Oheň do popela spálil dům i manželku lehanovou a všickni, jenž jsou vložili ruku na tu popravčí hranici, spáleni byli.

Toto všecko, co jsem byl řekl a napsal, bylo příčinou, synu můj nejmilejší, přemnohých myšlének, jenž jsem tu dále položil, by byly pro všechny časy životní regulí našeho rodu. Opustil jsem službu církevní a pojal jsem za manželku tvou mateř, od nížto se mi dostalo nekonečných slastí. S kteroužto jsem sdílel život svůj, jmění své, duši svou a všecko. Pro tu příčinu také souhlasila se mnou, co se dotýče řečených regulí, jak následují:

Nejprvé: K živnosti šťastné potřebí jest držeti se daleko od lidí církevních, míti je u veliké uctivosti, ale však nedopouštět! jim vstupovati do ložumentu svého, rovně jako všem, jenž sobě po právu čili nic myslí, že jsou nětco více nežli my.

KTERAK SEBOU ZMÍTALA TAK ČILE MOUŘÍNKA Z HORKÉ ULIČKY, ŽE TOLIKO S

Druhé: Vyvoliti sobě stav skromný, setrváváti v něm a nikdá nechtíti zdáti se některak bohatým. Pečovati, bychom nikdá nedrážnili ničí závisti, aniž koho některak zraňovali, neb toliko člověk silný jako dub, který kazí a hubí rostliny u svých nohou, může rozbíjeti závistivé hlavy. A i tak by ještě podlehl, an dubové člověčí jsou obzvláště vzáctni a nižádný Tournebousche, pakli a dokavad ostane Tournebouschem, nemůž se pochlobati, že jest takovým dubem.

Třetí: Nikdá nevydávati víceji nežli Čtvrtci důchodu svého, v tejnosti zachovávati jmění své, skrejvati grošíky a nepřijímati nižádného ouřadu. Choditi do kostela rovně jako jiní, leč každého Času ponechávati myšlénky své v sobě, neb tehdá jsou naše a nikoli jiných, jenž se v ně rádi odívají, kukly z nich sobě postrojují a obracují je po libosti své, aby vás zlehčili a potupili.

Čtvrté: Setrváváti vždyckny v postavení a v živnůstce Tournebouschů, jenž jsou nejčko i na věky věkoma soukenníci. Provdávati dcery své za dobré soukenníky, posílati syny své, opatřené moudrými naučeními, aby byli soukenníky v jiných frančských městech, živiti je ve

čsti soukenictvím a neponechávati jim v duši nižádný čsti žádostivý sen. Soukenník jako Tournebousche musí býti jich slávou, jich erbem, jich jménem, jich heslem a životem jejich. Tehdy, jsouc nepřestále soukenníky, ostanou nepřestále Tournebouschy, neznámými lidičky, a budou pomalu a opatrně živi jako ten brouček milý, který,

jakmile se usadí v trámu, dělá ty své dírky a vrtá v ouplné bezpečnosti až do konce živobytíčka svého.

Páté: Nikdá nemluviti jiné řeči než toliko řeč soukenickou, nehadrovati se o Církev aniž o vládu. A byť vláda, země, náboženství a Bůh měnili barvu nebo se vrtce točili vpravo či vlevo, ostávati vždyckny jakožto dobrý Tournebousche v svém sukně. Takto, od nikoho v městě nepozorováni, Toumebouschové v klidu a v pokoji živí budou se svými malými Tournebouschaty, platíce náležitě desátky, daně a všeckno, což budou koli mocí a kvaltem nucení dávati ať Bohu, ať králi, městu nebo iaráři svému, s nimiž nikdá není radno míti svády, nevole neb různice. Tak jest potřebí ochraňovati otcovský poklad, aby měl Člověk pokoj, vykupovati si mír, nikdy nedělati dluhův, míti své obilíčko doma a veselit! se za dveřmi a okenicemi zavřenými.

Tak nikdo nebude moci škoditi a ubližovat! Tournebouschům, ani stát, ani Církev, aniž pánové mocní, jimžto, bude-li potřebí a nezbytí, půjčíte několikero dukátův, nikdá nedoufajíc, že je ještě uhlídáte, totižto ty své dukátky. Tak všickni, každého času, milovati budou Tournebousche. Budouť sobě někteří za jisto kunšty a posmíšky činiti z Tournebouschů chudáčků, z Tournebouschů troškařů, z Tournebouschů hlupců a hnupců. Nechtež mluviti nemoudré a nerozumné. Tournebouschové nebudou ani ohněm na hranici spáleni, ani na šibenici svěšeni pro užitek krále, Církve nebo koho jiného. Opatrní Tournebouschové budou v tejnosti míti

KTERAK SEBOU ZMÍTALA TAK ČILE
MOUŘÍNKA Z HORKÉ ULIČKY, ŽE TOLIKO S
tolárky v míšku a radost v příbytku svém, v bezpečí přede
vším.

Tak tehdy, synu můj milý, dbej těchto naučení života
průměrného a drobného. Zachovávej to vrodině své jakou
rodinnou chartam magnam. Nechať ji po tvé smrti
nástupcí tvůj zachovává co svaté Evandélium
Tournebouschů tak dlouho, až se Bohu uráčí, aby již
nebylo Tournebouschů na tomto světě.

Tento list kšafftovní nalezen byl, když bylo
inventováno v domě Františka Tournebousche, rytíře
Veretzského, kanclíře Jeho Milosti pana Daulphina,
kterýžto kanclír pro rebelii svou protiv králi ortelován byl
ke ztrátě hrdla a konfiskací veškerého zboží svého skrze
odsudek soudního dvora pařížského. List tento odevzdán
byl panu regentovi kraje tourského pro svou zajímavost
historičskou a přiložen k spisům řečeného procesu
succubového v arcibiskupství tourském ode mne, Petra
Gaultiera, konšela a rychtáře cechovního soudu.

Když byl auctor opsal a rozluštil tyto pargamenty,
s velikou snažností je přeloživ z jazyka starodávního do
dnešní řeči, jich dárce mu řekl, že Horká ulička v Toursu
jmenována tak byla podlé některých z té toliko příčiny, že
slunce v ní ostávalo déleji nežli na všech jiných místech.
Ale však lidé uvážliví budou pravou příčinou řečeného
jména za jisto hledati a nalézati v horké puklině succuba
prvé psaného. S čímž auctor souhlasí.

Nechat jest nám historie tato poučením, že nemáme

80 Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský

těla svého zle užívati, anobř že máme s ním pamětlivi býti
spasení svého věčného.

Amen.